

สมุดบันทึก สุขภาพเด็กไทย

สำนักส่งเสริมสุขภาพ
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหนังสือ สมุดบันทึกสุขภาพเด็กไทย
เอกสารวิชาการ สำนักส่งเสริมสุขภาพ ลำดับที่ : 01-10
จัดพิมพ์โดย สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
พิมพ์ครั้งที่ 1 ปีนาคม 2549
จำนวนพิมพ์ 58,500 เล่ม
ที่ปรึกษา นายแพทย์ณรงค์ศักดิ์ อังคงสุวพลา¹
นายแพทย์โสภณ เมฆธน²
กองบรรณาธิการ นายแพทย์สมศักดิ์ ภัทรกุลวนิช³
แพทย์หญิงนิพรณพร วรมงคล⁴
นางประภาภรณ์ จังพานิช⁵

คำแนะนำ

สมุดบันทึกสุขภาพเด็กไทยนี้ เป็นสมุดประจำตัวเด็กในศูนย์เด็กเล็ก ที่ใช้เพื่อสื่อสารระหว่างครูผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครอง โดยครูผู้ดูแลเด็กจะสังเกต ประเมิน บันทึกการเจริญเติบโต และพัฒนาการเด็ก ตลอดจนภาวะสุขภาพ และพฤติกรรมต่างๆ ที่เด็กแสดงออกมาขณะอยู่ในศูนย์เด็กเล็ก เพื่อรายงาน ให้ผู้ปกครองทราบ อันจะมีผลให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูสอดคล้องกับ พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่อง ทั้งที่บ้านและศูนย์เด็กเล็ก

สมุดบันทึกสุขภาพเด็กไทยเล่มนี้จะมีประโยชน์สูงสุด เมื่อผู้ปกครอง ปฏิบัติตามนี้

- 1. เปิดอ่านอย่างละเอียด เพื่อติดตามการเจริญเติบโตและ พัฒนาการของเด็ก
- 2. บันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็ก เมื่ออยู่ที่บ้านตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็ก
- 3. หากมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวเด็ก โปรดพบครูผู้ดูแลเด็ก

สารบัญ

	หน้า
● คำแนะนำ	3
● ประวัติทั่วไป/ประวัติครอบครัว	5
● บันทึกสุขภาพการเจริญเติบโตและพัฒนาการ (ทุก 3 เดือน)	6
● การประเมินพัฒนาการเด็ก (แบบอนามัย 49)	18
● พัฒนาการ IQ และ EQ เด็กปฐมวัย	33
● วิธีการเลี้ยงเด็กให้ไอคิวตี/อีคิวเด่น	34
● นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	35
● เล่านิทาน อ่านหนังสือสร้างสรรค์ให้เด็กฉลาด	36
● IQ EQ ด้วยเสียงเพลง	37
● วิธีง่ายๆ ทำให้เด็กมีดนตรีในหัวใจ	38
● เพลงสำหรับเด็ก	39
● การเล่นของเล่นเด็กพัฒนาความฉลาด	41
● ตารางการเล่นและของเล่นสำหรับเด็ก 0-5 ปี	42
● การฝ่าวงและติดตามภาวะโภชนาการ	45
● การใช้กราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ	46
● กราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ	47
● การใช้กราฟแสดงส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ	49
● กราฟแสดงส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ	50
● การใช้กราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง	52
● กราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง	53
● การแปลความหมายการเจริญเติบโตและการโภชนาการ	55
● การส่งเสริมการเจริญเติบโตและแก้ไขภาวะทุกโภชนาการ	56
● การตรวจความสะอาดของร่างกายทั่วไป	57
● ข้อปฏิบัติในการดูแลพื้นเด็ก	58
● ข้อปฏิบัติการดูแลเด็กป่วยในศูนย์เด็กเล็ก	60

สมุดบันทึกสุขภาพเด็กไทย

ศูนย์เด็กเล็ก.....		สำหรับติดรูปภาพเด็ก
สังกัด.....		
ที่ตั้ง เลขที่ หมู่ที่.....		
หมู่บ้าน..... ซอย.....		
ถนน..... ตำบล/แขวง.....		
อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....		

ประวัติทั่วไป

ชื่อ..... นามสกุล..... ชื่อเล่น.....
 เกิดวันที่..... เดือน..... พ.ศ.25.....
 อายุบ้านเลขที่..... หมู่ที่..... หมู่บ้าน.....
 ซอย..... ถนน..... ตำบล.....
 อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....
 ชื่อ-นามสกุลผู้ปกครอง.....
 เกี่ยวข้องเป็น..... โทรศัพท์..... มือถือ.....

ชื่อบุคคลและเบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ กรณีฉุกเฉิน

ชื่อ-นามสกุล..... โทรศัพท์.....
 มือถือ.....

ประวัติแรกรับ

เข้ารับบริการ วันที่..... เดือน..... พ.ศ. 25.....
 น้ำหนักแรกรับ..... กิโลกรัม ส่วนสูงแรกรับ..... เซนติเมตร
 สภาพโดยทั่วไป.....

..... ผู้บันทึก
 (เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก)

บันทึกสุขภาพ

การเจริญเติบโตและพัฒนาการ

(ทุก 3 เดือน) ครั้งที่ 1

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25.....

น้ำหนัก..... กิโลกรัม ส่วนสูง..... เซนติเมตร

- การเจริญเติบโต ปกติตามเกณฑ์ (ทั้ง 3 เกณฑ์)
 - เด็กมีปัญหา.....
 - ส่งเสริมและแก้ไขโดย.....
- พัฒนาการตามวัย ปกติตามเกณฑ์
 - ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการโดย.....

.....
สุขภาพโดยทั่วไป.....

บันทึกเจ้าหน้าที่.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

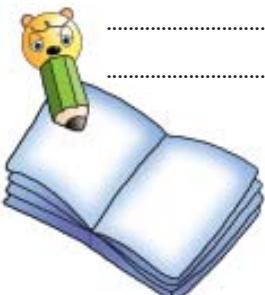
เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก

บันทึกผู้ปกครอง.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ปกครอง

บันทึกสุขภาพ

การเจริญเติบโตและพัฒนาการ

(ทุก 3 เดือน) ครั้งที่ 2

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25.....

น้ำหนัก..... กิโลกรัม ส่วนสูง..... เซนติเมตร

- การเจริญเติบโต ปกติตามเกณฑ์ (ทั้ง 3 เกณฑ์)
 - เด็กมีปัญหา.....
 - ส่งเสริมและแก้ไขโดย.....
- พัฒนาการตามวัย ปกติตามเกณฑ์
 - ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการโดย.....

.....
สุขภาพโดยทั่วไป.....

บันทึกเจ้าหน้าที่.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

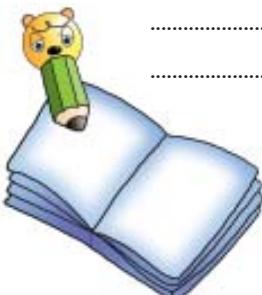
เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก

บันทึกผู้ปกครอง.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ปกครอง

บันทึกสุขภาพ

การเจริญเติบโตและพัฒนาการ

(ทุก 3 เดือน) ครั้งที่ 3

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25.....

น้ำหนัก..... กิโลกรัม ส่วนสูง..... เซนติเมตร

- การเจริญเติบโต ปกติตามเกณฑ์ (ทั้ง 3 เกณฑ์)
 - เด็กมีปัญหา.....
 - ส่งเสริมและแก้ไขโดย.....
- พัฒนาการตามวัย ปกติตามเกณฑ์
 - ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการโดย.....

.....
สุขภาพโดยทั่วไป.....

บันทึกเจ้าหน้าที่.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

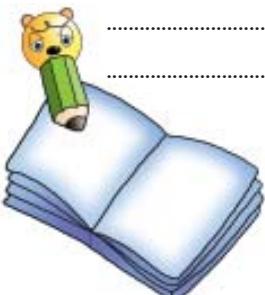
เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก

บันทึกผู้ปกครอง.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ปกครอง

บันทึกสุขภาพ

การเจริญเติบโตและพัฒนาการ

(ทุก 3 เดือน) ครั้งที่ 4

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25.....

น้ำหนัก..... กิโลกรัม ส่วนสูง..... เซนติเมตร

- การเจริญเติบโต ปกติตามเกณฑ์ (ทั้ง 3 เกณฑ์)
 - เด็กมีปัญหา.....
 - ส่งเสริมและแก้ไขโดย.....
- พัฒนาการตามวัย ปกติตามเกณฑ์
 - ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการโดย.....

.....
สุขภาพโดยทั่วไป.....

บันทึกเจ้าหน้าที่.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

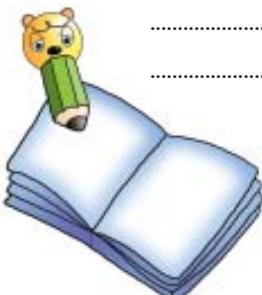
เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก

บันทึกผู้ปกครอง.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ปกครอง

บันทึกสุขภาพ การเจริญเติบโตและพัฒนาการ (ทุก 3 เดือน) ครั้งที่ 5

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25.....

น้ำหนัก..... กิโลกรัม ส่วนสูง..... เซนติเมตร

- การเจริญเติบโต ปกติตามเกณฑ์ (ทั้ง 3 เกณฑ์)
 เด็กมีปัญหา.....
 ส่งเสริมและแก้ไขโดย.....
- พัฒนาการตามวัย ปกติตามเกณฑ์
 ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการโดย.....

.....
สุขภาพโดยทั่วไป.....

บันทึกเจ้าหน้าที่.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

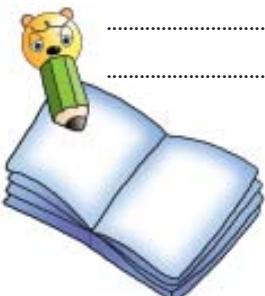
เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก

บันทึกผู้ปกครอง.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ปกครอง

บันทึกสุขภาพ

การเจริญเติบโตและพัฒนาการ

(ทุก 3 เดือน) ครั้งที่ 6

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25.....

น้ำหนัก..... กิโลกรัม ส่วนสูง..... เซนติเมตร

- การเจริญเติบโต ปกติตามเกณฑ์ (ทั้ง 3 เกณฑ์)
 - เด็กมีปัญหา.....
 - ส่งเสริมและแก้ไขโดย.....
- พัฒนาการตามวัย ปกติตามเกณฑ์
 - ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการโดย.....

.....
สุขภาพโดยทั่วไป.....

บันทึกเจ้าหน้าที่.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

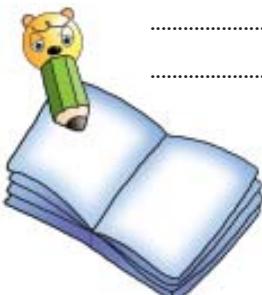
เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก

บันทึกผู้ปกครอง.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ปกครอง

บันทึกสุขภาพ

การเจริญเติบโตและพัฒนาการ

(ทุก 3 เดือน) ครั้งที่ 7

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25.....

น้ำหนัก..... กิโลกรัม ส่วนสูง..... เซนติเมตร

- การเจริญเติบโต ปกติตามเกณฑ์ (ทั้ง 3 เกณฑ์)
 - เด็กมีปัญหา.....
 - ส่งเสริมและแก้ไขโดย.....
- พัฒนาการตามวัย ปกติตามเกณฑ์
 - ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการโดย.....

.....
สุขภาพโดยทั่วไป.....

บันทึกเจ้าหน้าที่.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

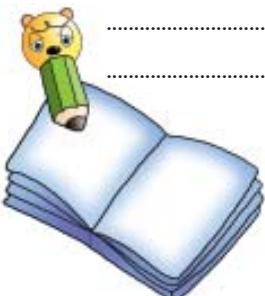
เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก

บันทึกผู้ปกครอง.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ปกครอง

บันทึกสุขภาพ

การเจริญเติบโตและพัฒนาการ

(ทุก 3 เดือน) ครั้งที่ 8

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25.....

น้ำหนัก..... กิโลกรัม ส่วนสูง..... เซนติเมตร

- การเจริญเติบโต ปกติตามเกณฑ์ (ทั้ง 3 เกณฑ์)
 - เด็กมีปัญหา.....
 - ส่งเสริมและแก้ไขโดย.....
- พัฒนาการตามวัย ปกติตามเกณฑ์
 - ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการโดย.....

.....
สุขภาพโดยทั่วไป.....

บันทึกเจ้าหน้าที่.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

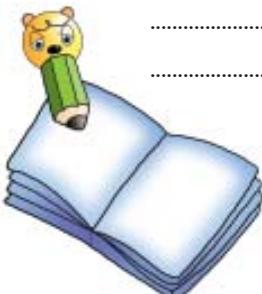
เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก

บันทึกผู้ปกครอง.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ปกครอง

บันทึกสุขภาพ

การเจริญเติบโตและพัฒนาการ

(ทุก 3 เดือน) ครั้งที่ 9

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25.....

น้ำหนัก..... กิโลกรัม ส่วนสูง..... เซนติเมตร

- การเจริญเติบโต ปกติตามเกณฑ์ (ทั้ง 3 เกณฑ์)
 - เด็กมีปัญหา.....
 - ส่งเสริมและแก้ไขโดย.....
- พัฒนาการตามวัย ปกติตามเกณฑ์
 - ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการโดย.....

.....
สุขภาพโดยทั่วไป.....

บันทึกเจ้าหน้าที่.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

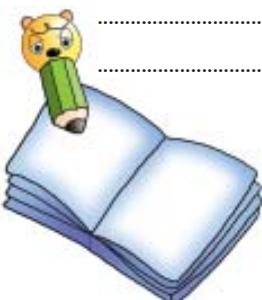
เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก

บันทึกผู้ปกครอง.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ปกครอง

บันทึกสุขภาพ

การเจริญเติบโตและพัฒนาการ

(ทุก 3 เดือน) ครั้งที่ 10

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25.....

น้ำหนัก..... กิโลกรัม ส่วนสูง..... เซนติเมตร

- การเจริญเติบโต ปกติตามเกณฑ์ (ทั้ง 3 เกณฑ์)
 - เด็กมีปัญหา.....
 - ส่งเสริมและแก้ไขโดย.....
- พัฒนาการตามวัย ปกติตามเกณฑ์
 - ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการโดย.....

.....
สุขภาพโดยทั่วไป.....

บันทึกเจ้าหน้าที่.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

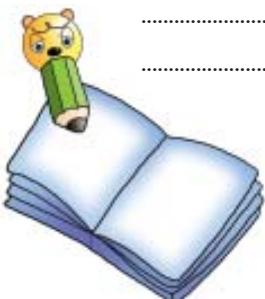
เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก

บันทึกผู้ปกครอง.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ปกครอง

บันทึกสุขภาพ การเจริญเติบโตและพัฒนาการ (ทุก 3 เดือน) ครั้งที่ 11

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25.....

น้ำหนัก..... กิโลกรัม ส่วนสูง..... เซนติเมตร

- การเจริญเติบโต ปกติตามเกณฑ์ (ทั้ง 3 เกณฑ์)
 เด็กมีปัญหา.....
 ส่งเสริมและแก้ไขโดย.....
- พัฒนาการตามวัย ปกติตามเกณฑ์
 ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการโดย.....

.....
สุขภาพโดยทั่วไป.....

บันทึกเจ้าหน้าที่.....

ลงชื่อ.....

(.....)

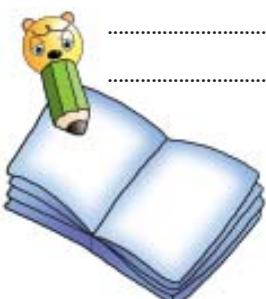
เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก

บันทึกผู้ปกครอง.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ปกครอง

บันทึกสุขภาพ

การเจริญเติบโตและพัฒนาการ

(ทุก 3 เดือน) ครั้งที่ 12

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25.....

น้ำหนัก..... กิโลกรัม ส่วนสูง..... เซนติเมตร

- การเจริญเติบโต ปกติตามเกณฑ์ (ทั้ง 3 เกณฑ์)
 - เด็กมีปัญหา.....
 - ส่งเสริมและแก้ไขโดย.....
- พัฒนาการตามวัย ปกติตามเกณฑ์
 - ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการโดย.....

.....
สุขภาพโดยทั่วไป.....

บันทึกเจ้าหน้าที่.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

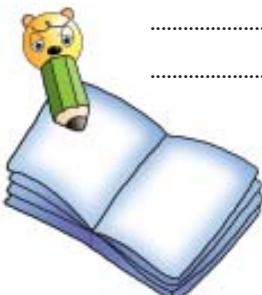
เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลเด็ก

บันทึกผู้ปกครอง.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ปกครอง

การประเมินพัฒนาการเด็ก แบบอนามัย 49

สารสำคัญ

เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า เด็กที่มีคุณภาพคือเด็กที่มีการเจริญเติบโตปกติ พัฒนาการสมบูรณ์ทุกด้านตามวัย เครื่องมือคัดกรองพัฒนาการเด็กถือเป็นเครื่องมือเพื่อค้นหาปัญหาและส่งเสริมแก้ไขพัฒนาการเด็กตั้งแต่ในระยะแรก

สำนักส่งเสริมสุขภาพ เพื่อถึงความสำคัญดังกล่าว จึงจัดทำแบบอนามัย 49 ขั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครูผู้ดูแลเด็กและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นเครื่องมือคัดกรองเด็ก

โดยครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์เด็กเล็ก คัดกรองพัฒนาการเด็กเบื้องต้นเพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนอย่างมีประสิทธิภาพ ค้นหาปัญหาความผิดปกติต่างๆ และให้คำแนะนำพ่อแม่ของเด็กเพื่อจะได้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง

ข้อแนะนำ

กรณีเด็กทดสอบไม่ผ่านข้อใด ครั้งที่ 1 ครูผู้ดูแลเด็กไม่ควรตัดสินว่าเด็กมีปัญหาพัฒนาการ เพราะเด็กอาจขาดโอกาสหรือขาดประสบการณ์ในการกระทำข้อนั้นๆ ครูผู้ดูแลเด็กต้องให้คำแนะนำ และให้เวลาฝึกหัดเด็ก 1 เดือน และวิจัยเด็กครั้งที่ 2 หากเด็กยังทำไม่ได้ ให้ส่งเด็กไปรับการตรวจวินิจฉัยทางแพทย์และทดสอบอย่างละเอียดโดยภูมิแพทช์ หรือนักจิตวิทยา ต่อไป

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้		ทำไม่ได้		ประเมิน	วิธีการส่งเสริม
		ไม่ได้	ไม่ได้	ไม่ได้	ไม่ได้		
อายุต่ำกว่า 1 เดือน	<p>มองหน้า สบตา</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> ให้เด็กนอนพetyl พูดทดสอบยืนหน้าท่างจากหน้าเด็กประมาณ 12 นิ้ว ผ่าน เด็กมองดูหน้าพูดทดสอบนาน 1-3 วินาที <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> ระหว่างการทดสอบ สังเกตว่าเด็กส่งเสียงอะไรก็ได้ ซึ่งไม่ใช่เสียงร้องไห้ ผ่าน ถ้าไม่ได้ยิน ถามพ่อแม่เด็กว่าเด็กส่งเสียงที่ออกจากคอ บ้าฟ้าหรือไม่ <p>สนใจพึงและมองหา</p> <p>เลี้ยง ทำเสียงอุปา</p> <p>โดยตอน</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> ระหว่างการทดสอบ พูดคุยกับเด็ก สังเกตว่าเด็กมีเสียงอุปาอย่างชัดเจน หรือทำเสียงออกจากลำคอ ให้อันในระยะ 2 ฟุต และสังเกตการตอบสนองความสนใจ ของเด็ก ผ่าน 					- อุ้มให้หน้าเด็กอยู่ในระดับเดียวกับหน้าพ่อแม่ พูดเลี้ยงดู ยิ้มและมองสบตา พูดกับเด็กบ่อยๆ	
อายุ 1-2 เดือน	<p>สนใจพึงและมองหา</p> <p>เลี้ยง ทำเสียงอุปา</p> <p>โดยตอน</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> ระหว่างการทดสอบ พูดคุยกับเด็ก สังเกตว่าเด็กมีเสียงอุปาอย่างชัดเจน หรือทำเสียงอักเสบ ให้อันในระยะ 2 ฟุต และสังเกตการตอบสนองความสนใจ ของเด็ก ผ่าน เด็กทำเสียงอุปาจากลำคอ จนได้ยินในระยะ 2 ฟุต ได้ - เด็กตอบสนองโดยการเคลื่อนไหวหัวหรือใบหน้า เมื่อพูดทดสอบพูดคุยด้วย 					<ul style="list-style-type: none"> อุ้มเด็กทันหน้าเข้าหาพ่อแม่/พูดเลี้ยงดู พูดคุยทำเสียงໂต้ตอบสนับตามและสัมผัสเด็กบ่อยๆ เอียงหน้าไปเม้าษาฯ ให้เด็กมองตามและสัมผัสเด็กบ่อยๆ ขณะตื่น จัดให้เด็กอยู่ในท่าครัว พูดคุยส่งเสียง ชักชวน เขย่า ของเล่นที่มีเสียงเหมือนศีรษะเพื่อให้เด็กสนใจ 	

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้		ทำไม่ได้		ประเมิน	วิธีการส่งเสริม
		ทำได้	ทำไม่ได้	ประเมิน	ไม่ได้		
 อายุ 3-4 เดือน	<p>• มองตามลิ่งที่เคลื่อนไหว</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กนอนหงายผู้ทดสอบถือกลุ่ม ไหมพรอมสีแดงห่างจากเด็กประมาณ 8 นิ้ว ให้อ่ายทิศทางที่ตาเด็กกำลังมอง เช่นกางลุ่มไหมพรอมให้เด็กสนใจและเคลื่อนไหวไหมพรอมซ้ายไปด้านซ้ายด้านขวาด้านขวาไปด้านซ้ายด้านขวา <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กมองตามกลุ่มไหมพรอมจากด้านซ้ายด้านขวา ด้านขวาไปด้านซ้าย ก็จะสามารถตามได้ <p>• ขันคอกในท่าคร่ำ</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้เด็กนอนคว่ำ ข้อศอกของมือทั้งสองข้างวางที่พื้น <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กยกศีรษะตั้งขึ้นได้ 45 องศา ได้นาน 3 วินาที <p>• หันหาเสียง</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้เด็กนั่งตักพ่อแม่ พันธนาไปทางพ่อแม่ ผู้ทดสอบอยู่ด้านหลังเด็กห่าง 8 นิ้ว ส่งเสียงดังเบาๆ หลายๆ ครั้ง <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กหันหาเสียง 						
							<ul style="list-style-type: none"> • พูดคุยโดยติดขอบ และทุ่ดพิงเพื่อรอจังหวะให้เด็กส่งเสียง • พูดคุย สามผัส เล่นและหัวเราะกับเด็กบ่อยๆ • เชิญชวนเล่นสีสดใสให้เด็กสนใจมอง ค่อยๆ เคลื่อนของเล่นจากซ้ายหน้าไปอีกข้างหนึ่ง ให้เด็กมองตามจากนั้น แตะที่หลังมือเด็กกระตุนให้เด็กจับ

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ประเมิน	วิธีการส่งเสริม
	<ul style="list-style-type: none"> • หัวเราะได้ <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระหว่างการทดสอบ สังเกตว่าเด็กหัวเราะได้ หรือไม่ ถ้าไม่ ถามพ่อแม่ว่าเด็กเคยหัวเราะหรือไม่ ผ่าน - พ่อแม่บอกว่าเด็กเคยหัวเราะ <ul style="list-style-type: none"> • ล่ำเสียงอ้อแอ้อ้อติดอน <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบพูดคุยหรือเล่น กับเด็ก <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กเปล่งเสียงดังขึ้น นาน ขึ้น เมื่อผู้ทดสอบพูดด้วย <ul style="list-style-type: none"> • มองตามจากด้านหนึ่ง จนสุดอีกด้านหนึ่ง <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - วางเด็กนอนหงาย ใช้ ของเล่นสีสด (เช่น กรุ๊งกร็อง หรือใหม่พรอมสีแดง) ถือ ห่างจากหน้าเด็ก 8 นิ้ว เช่นๆให้เด็กสนใจ และ มองตามจากด้านซ้าย ขวา ด้วยเด็กด้านหนึ่งไปสุดอีกด้านหนึ่ง <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กมองตามของเล่นจาก ด้านหนึ่งไปสุดด้านหนึ่งได้ <ul style="list-style-type: none"> • ในท่าครัว ใช้แขนยัน ชูคอตั้ง 90 องศา 				<ul style="list-style-type: none"> • จัดที่ปลอกดกัยให้เด็ก นอนคว่ำ เอาของเล่นมีเสียงเขย่าเพื่อศีริระเด็ก ให้สนใจเงยขึ้นมอง

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ประเมิน	วิธีการส่งเสริม
อายุ 5-6 เดือน	<p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - วางเด็กนอนคว่ำ เรียกชื่อเด็ก/เขย่ากรุ่งกริ่งตรงหน้าเด็ก <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กซุกคอมโงได้ 90 องศา <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> • แสดงอารมณ์และท่าทาง เช่น ดีใจ ขี้จี้ หัวใจ <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ระหว่างทดสอบผู้ทดสอบสังเกตเด็กแสดงอารมณ์และท่าทางดีใจ/ขี้จี้ หรือไม่ หรือพยายามพ่อแม่ว่าเด็กเคยแสดงอารมณ์ทางสีหน้า/ท่าทาง ดีใจ หรือร้องไห้ขี้จี้บ้างหรือไม่ <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ้าเด็กสามารถแสดงสีหน้า/ท่าทางดีใจ หรือขี้จี้ได้ <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบเข้าไปด้านหลังเด็ก และเรียกชื่อเด็ก <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กหันตามเสียงเรียกชื่อ <p>ส่งเสียงสูงๆ ต่ำๆ</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระหว่างทดสอบสังเกตเด็กส่งเสียงสูงๆ ต่ำๆ คุยกับเดียวหรือคุยกับพ่อแม่ <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ้าเด็กสามารถเปลี่ยนเสียงสูงๆ ต่ำๆ ให้ แม้ว่าจะไม่เป็นคำพูด 				<ul style="list-style-type: none"> • ยิ้มແຍ້ມ พูดคุยโต้ตอบกับเด็ก เรียกชื่อเด็กในพิษทางต่างๆ • หาของเล่นที่มีเสียง สีสอดใส ทำให้เด็กสนใจและไขว่คว้าเล่น
อายุ 7-8 เดือน	<p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำของเล่นที่เด็กชอบมา 2 ชิ้น ให้เด็กเลือกเล่น <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ้าเด็กเลือกเล่นชิ้นใดชิ้นหนึ่ง <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำของเล่นที่เด็กชอบมา 2 ชิ้น ให้เด็กเลือกเล่น <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ้าเด็กเลือกเล่นชิ้นใดชิ้นหนึ่ง 				<ul style="list-style-type: none"> • นำของเล่นที่เด็กชอบมา 2 ชิ้น ให้เด็กเลือกเล่น • ให้เด็กลองเล่นกับของเล่นที่เด็กชอบ
อายุ 9-10 เดือน	<p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำของเล่นที่เด็กชอบมา 2 ชิ้น ให้เด็กเลือกเล่น <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ้าเด็กเลือกเล่นชิ้นใดชิ้นหนึ่ง <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำของเล่นที่เด็กชอบมา 2 ชิ้น ให้เด็กเลือกเล่น <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ้าเด็กเลือกเล่นชิ้นใดชิ้นหนึ่ง 				<ul style="list-style-type: none"> • นำของเล่นที่เด็กชอบมา 2 ชิ้น ให้เด็กเลือกเล่น • ให้เด็กลองเล่นกับของเล่นที่เด็กชอบ

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้		ทำไม่ได้		วิธีการส่งเสริม
		ทำได้	ทำไม่ได้	ประเมิน	ประเมิน	
อายุ 7-8 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> คัวของมือเดียว และเปลี่ยนมือถือของได้ <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พยุงเด็กในท่านั่งผู้ทดสอบถือของเล่นท่าทางจากกึ่งกลางลำตัวตึก 15 ซม. เขย่าให้เด็กสนใจ <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กเอื้อมมือคัวของเล่นไว้ได้ และสามารถเปลี่ยนมือถือของเล่นได้ <ul style="list-style-type: none"> • ทำเสียงพยางค์เดียว เช่น จี๊ หม่า <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สังเกตเด็กส่งเสียงพยางค์เดียว เช่น จี๊ หม่า หรือ ชักถามจากพ่อแม่ <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กทำได้ หรือพ่อแม่ตอบว่าเคยได้ยินเด็กส่งเสียงพยางค์เดียว <ul style="list-style-type: none"> • มองตามของตก <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เอาของเล่นสีสดใสให้เด็กมองตามระดับสายตาเด็ก เมื่อเด็กมองแล้วให้ปล่อยของหล่นจากมือโดยไม่ขับแขน <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กมองตามของที่ตก 					
	<ul style="list-style-type: none"> พูดถึงสิ่งที่กำลังทำอยู่ กับเด็กหรือ พูดสิ่งที่เด็กสนใจ เช่น หม่าๆ ขณะพูดคุยกับเด็ก ให้เรียกชื่อเด็กทุกครั้ง • อ่านหนังสือกับเด็ก ชี้ภาพ ประกอบ • อุ่นเด็กในท่านั่ง ถือของเล่นที่มีสีสดใส ให้อยู่ระดับสายตาเด็ก ปล่อยของเล่นคล่อง เพื่อกระตุนให้เด็กมองตามของตก • อุ่นเด็กน้อยลง ให้นั่ง เส้นของเส้นที่ขนาดพอดีมือ พอจะจับได้ถนัด โดยพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู คุ้ยและอยู่ใกล้ๆ 					

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ประเมิน	วิธีการส่งเสริม
อายุ 9-10 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> นั่งทรงตัวได้เอง โดยไม่ต้องใช้มือยัน <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จับเด็กนั่งกับพื้นผ่าน - ถ้าเด็กนั่งได้เองโดยไม่ต้องพยุง <ul style="list-style-type: none"> เล่น Jessie เอ' <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรียกชื่อเด็ก ให้เด็กมองผู้ทดสอบ ผู้ทดสอบช่อนหน้า หลังและกระดาษหรือตัว และโยล์หน้าคู่เด็กพร้อมพูด Jessie เอ' <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็ก จ้องมองตรงที่ผู้ทดสอบโยล์หน้าออกไป ดูเด็กหรือเด็กวูจักเล่นกับผู้ทดสอบได้ <ul style="list-style-type: none"> ใช้ท่าทางหรือการซึ้งบอกความต้องการ <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบถามพ่อแม่ว่าเด็กแสดงความต้องการโดยใช้ท่าทาง หรือซึ้งบอกความต้องการได้หรือไม่ <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กใช้ท่าทางหรือซึ้งบอกความต้องการได้ ใช้นิ้วซึ้งและนิ้วหัวแม่มือหยิบของ 				<ul style="list-style-type: none"> เล่น Jessie เอ' ร้องเพลงทำท่าต่างๆ ปรับมือเล่นกับลูกน้อยๆ สอนให้เด็กแสดงท่าทาง เช่น ชี้เมื่ออยาకได้สิ่งของ หัดให้เด็กใช้นิ้วหอยบอาหารชิ้นเล็กที่อ่อนนุ่ม เช้าปากเอง กระตุนให้เด็กยืนจากท่านั่ง โดยวางของที่เด็กสนใจบนเก้าอี้ กระตุนให้เด็กเห็นว่าเก้าอี้ลุกขึ้นหยิบของ หัดให้ถือถ้วยน้ำ / จับช้อนกินข้าว
	 				

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ประเมิน	วิธีการส่งเสริม
 อายุ 11-12 เดือน	<p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - วางลูกเกด หรือขันปัง ขึ้นเล็กๆ วางไว้ตรงหน้าเด็ก และพูดชักชวนให้เด็กหิบลูกเกด ถ้าหากเด็กไม่ทำผู้ทดสอบหิบลูกเกดให้เด็กดูและชักชวนเด็กกระทำตาม <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กสามารถใช้ปลายนิ้วหัวแม่มือ และปลายนิ้วซ้ายห้อยลูกเกดขึ้นมาได้ • ภาวะยืนและเหนี่ยวตัว ลูกขึ้นยืนจากท่านั่ง <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จับให้เด็กนั่งที่พื้นโดยมีเก้าอี้หรือโต๊ะเดี่ยวๆ วางอยู่ใกล้ๆ กระตุนให้เด็กลอกขึ้นยืน โดยวางของเล่นไว้บนโต๊ะ <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กลุกภาวะยืนตัวย屯เองและภาวะยืนได้นาน 5 วินาทีขึ้นไป <p>• เลียนแบบท่าทาง</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบแสดงท่าทาง ทำปากวู๊ แลบลิ้น อ้มหวานแล้วลิ้งเก็ค ว่าเด็กทำตามได้หรือไม่ <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ้าเด็กทำตามได้อย่างน้อย 1 อ่าย่าง • เข้าใจเสียงห้ามและหยุดทำ 				
	<p>• เป็นตัวอย่างสอนให้เด็กเลียนแบบท่าทางต่างๆ เช่น ไหว้ โบกมือ ยิ้ม และชมเชยเมื่อเก็บทำได้ สิ่งที่เด็กไม่ควรทำ ให้บอกเด็กที่ยิด การกระทำนั้นหุกครั้ง</p> <p>• จัดพื้นที่ให้เด็กที่ห้องน้ำ ไม่ลืมให้เด็กพัฒนาการ โดยพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู ดูแลอย่างใกล้ชิด และให้กำลังใจ</p>				

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ประเมิน	วิธีการส่งเสริม
อายุ 13-15 เดือน	<p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถามพ่อแม่ว่า ถ้าเด็กกำลังกระทำสิ่งใดอยู่และพ่อแม่ส่งเสียงห้ามให้หยุดกระทำสิ่งนั้นๆ ผ่าน - ถ้าพ่อแม่ตอบว่า เด็กเข้าใจและหยุดกระทำสิ่งนั้น <ul style="list-style-type: none"> • ยืนเองได้ชัวร์หรือต้องใช้ <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จับเด็กให้ยืนบนพื้น สังเกต ดูว่าเด็กมีท่าทางจะทรงตัวได้ ปล่อย มือที่จับเด็กผ่าน - เด็กสามารถยืนได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพยุงนาน 2 วินาที ขึ้นไป <p>• ทำการคำนวณง่ายๆ</p>				
	<p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบบอกให้เด็กกระทำการคำสั่งง่าย เช่น เอาแขนมาให้ใหม่ - ถ้าเด็กทำได้ <ul style="list-style-type: none"> • พูดคำที่มีความหมายได้ 1-3 คำ <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถามพ่อแม่ว่า เด็กพูดคำอื่นที่ไม่ใช่เรียกพ่อ หรือแม่ และมีความหมายค่าได้บ้าง 				<ul style="list-style-type: none"> • เปิดโอกาสให้เด็กเลียนแบบกิจกรรมง่ายๆ เช่น หัวหมุน ฝึกให้เด็กรู้จักหินของไฟ และชมเชยเมื่อเด็กทำได้ • อ่านนิทานให้เด็กฟัง พูดคุย สิงของต่างๆ รอบๆ ตัวเด็ก • จัดหาที่ปลอดภัยเพื่อให้เด็กได้หัดเดินและหาของเล่นสำหรับลูกจูง โดยดูแลอย่างใกล้ชิด และให้กำลังใจ

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ประเมิน	วิธีการส่งเสริม	
				ไม่ได้		
อายุ 16-18 เดือน	ผ่าน - ถ้าพ่อแม่บอกว่า เด็กพูดได้อย่างน้อย 1-3 คำขั้นไป • เดินได้เอง					
	วิธีทดสอบ - สังเกตขณะเด็กเดินว่า ทรงตัวดีโดยไม่ล้มบ่อย					
	ผ่าน - เด็กเดินได้เอง					
	• รู้จักปฏิเสธ					
	วิธีทดสอบ - ผู้ทดสอบสังเกตว่าเด็กแสดงท่าทางปฏิเสธ เช่น ส่ายหน้าหรือพูดคำว่าไม่ ระหว่างการทดสอบหรือไม่					
ผ่าน - เด็กกระทำได้						
• ทำตามคำสั่งง่ายๆ โดย การซื้อวัยวะ 1-2 ส่วน						
วิธีทดสอบ - ผู้ทดสอบถามเด็กว่า ตา จมูก หู ปากหรือส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ไหน						
ผ่าน - ถ้าเด็กชี้ได้ถูกต้อง 1-2 ส่วน						
					<ul style="list-style-type: none"> เจ้าใจใส่สูตและเด็ก สอนให้เด็กรู้จักการปฏิเสธ เช่น การส่ายหน้า หรือ บอกว่าไม่ ชี้ให้เด็กรู้จักส่วนต่างๆ บนใบหน้าและร่างกาย ร้องเพลงและทำท่า ประกอบ จัดหาของเล่น เช่น กล่อง กระปองให้เด็ก ได้ฝึกเล่นวางแผนกันให้ กำลังใจ และชุมชน เด็กทุกครั้ง 	

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ประเมิน	วิธีการส่งเสริม
อายุ 19-24 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> • วางของซ้อนกัน 2-3 ชั้น <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบวางบล็อกไม้สีเหลี่ยมขนาด 1 ชิ้น ข้างหน้าเด็ก และบอกให้เด็กซ้อนเป็นชั้นๆ ถ้าเด็กไม่ทำให้ผู้ทดสอบทำให้เด็กคุกค่อน <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กซ้อนก้อนไม้ได้ 2-3 ชั้น <ul style="list-style-type: none"> • พูดคำ 2 คำ ต่อ กัน อย่างมีความหมาย <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบสังเกตหรือถามพ่อแม่ว่า เด็กพูด 2 คำ ติดกันได้บ้างหรือไม่ มีคำอะไรบ้าง <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ้าเด็กพูดคำต่อ กัน 2 คำ ได้อ่าย่างมีความหมาย ตั้งแต่ 2 คำ ขึ้นไป เช่น เอานม กินน้ำ ได้แต่พูดคำว่า บําข่าย จํะเอ็ง นับว่า ไม่ผ่าน <ul style="list-style-type: none"> • เปิดหน้าหนังสือได้ ทีละหน้า <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบวางหนังสือภาพ สำหรับเด็ก หรือนิทานไว้ ข้างหน้าเด็กและซี้ชวนให้เด็กเปิดดู <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กสามารถเปิดได้ ทีละหน้า 				
	<ul style="list-style-type: none"> • หมั่นพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังทำ ด้วย คำ พูด ที่ชัดเจน • เล่านิทานสั้นๆ ประกอบภาพหรือท่าทางและซื้อชวนให้เด็กเปิดภาพในหนังสือ 				

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ประเมิน	วิธีการส่งเสริม
อายุ 25-30 เดือน	<p>พัฒนาการตามวัย</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบหักช่วงให้เด็ก พูดคุยด้วยหรือสังเกต ขณะเด็กพูดคุยกับพ่อแม่ ผ่าน - เด็กพูดโดยชอบเป็นประโยคสั้นๆ และสามารถ เช่นใจได้ • ชี้หรือทำตามคำบอก เช่น ชี้อวัยวะอย่างน้อย 6 ส่วน <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบถามเด็กว่า ตา หู ปาก จมูก หรือส่วนต่างๆ ของร่างกายอยู่ตรงไหน ผ่าน - เด็กสามารถชี้อวัยวะได้ ถูกต้อง 6 ส่วนขึ้นไป • ชัดเจนเป็นเล้นวนๆ <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบวางกระดาษ และดินสอตรงหน้าเด็ก และวัดบนกระดาษของ ให้เด็กท่าตาม ผ่าน - เด็กลากเส้นเป็นวงได้ <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบบอกเด็กให้คาย สักครู่ และจะนำของเล่น หรือพนังเสื่อนิทานมาให้ดู หรือถาม พ่อแม่ว่าเด็ก สามารถร้องคายได้หรือไม่ 				<ul style="list-style-type: none"> • พูดคุยกับเด็กถึง เหตุการณ์ต่างๆ และ เปิดโอกาสให้เด็ก โดยชอบ เล่าเรื่องต่างๆ รับฟัง และตอบคำถาม ของเด็กด้วยความสนใจ • เล่านิทานและร้อง เพลงให้เด็ก • จัดหากระดาษ ดินสอ สำหรับให้เด็กเขียน อย่างอิสระและพูดคุย กิจกรรมที่ชัดเจน
อายุ 31-36 เดือน	<p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบบอกเด็กให้คาย สักครู่ และจะนำของเล่น หรือพนังเสื่อนิทานมาให้ดู หรือถาม พ่อแม่ว่าเด็ก สามารถร้องคายได้หรือไม่ 				<ul style="list-style-type: none"> • สอนให้เด็กรู้จักร้องคาย อดทนด้วยวิธีพูดคุย ให้ รู้ว่าพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก กำลังทำอะไรอยู่ • ให้เด็กได้อ่ายโภค หรือร้อง และเล่นกับ สมาชิกในครอบครัว ทั้ง หญิงและชาย

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้		ทำไม่ได้		ประเมิน	วิธีการส่งเสริม
		ไม่ได้	ไม่ได้	ไม่ได้	ไม่ได้		
	ผ่าน - ถ้าเด็กรู้จักรอคอย จนต้องรอนาน น้ำของเล่นมาให้ เด็กได้ • บอกชื่อตอนเองได้						
	วิธีทดสอบ - ผู้ทดสอบถามเด็กว่า เด็กชื่ออะไร						
	ผ่าน - เด็กสามารถบอกชื่อตัวเองได้ • เข้าใจเพศชาย-หญิง						
	วิธีทดสอบ - ถามเด็กว่า เด็กเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย หรือชี้รูปภาพคนที่เตรียมมา ถามว่าชายหรือหญิง						
	ผ่าน - เด็กบอกได้ หรือชี้บอกชาย หญิงได้ • บอกได้อย่างน้อย 1 สี						
	วิธีทดสอบ - ถามเด็ก สีของสิ่งของต่างๆ						
	ผ่าน - เด็กบอกได้ถูกต้องอย่างน้อย 1 สี • เชี่ยวนงกลมตามแบบได้						
	วิธีทดสอบ - ผู้ทดสอบวางรูปภาพ วงกลมให้เด็กดู และบอกให้เด็กว่ารูปตามโดยไม่บอกว่าเป็นรูปวงกลม						
	ผ่าน - เด็กว่าดวงกลมตามแบบได้						
อายุ 37-48 เดือน							<ul style="list-style-type: none"> • ชี้ชานให้เด็กรู้จักสีต่างๆ ในชีวิตประจำวัน หรือจากหนังสือนิทาน • ฝึกให้จับติดสอดเข็มซิญให้เด็กความกลม และสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว ชุมชนเมืองเด็กทำได้ • บุดคุย ถาม - ตอบ สนับสนุนให้เด็กสังเกตสิ่งรอบตัว และเล่าเรื่องตามที่พูดเห็น

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ประเมิน	วิธีการส่งเสริม
อายุ 49-60 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> • พูดเล่าเรื่องให้คนอื่น เข้าใจเกือบทั้งหมด <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบชี้ชวนให้เด็กดู รูปภาพ หนังสือนิทาน และซักชวนให้เด็กเล่า เรื่องที่เกี่ยวกับภาพให้ฟัง ผ่าน - เด็กสามารถเล่าเป็นเรื่อง ราวและเข้าใจได้ <ul style="list-style-type: none"> • เข้าใจ และอธิบาย เหตุผลง่ายๆ <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบถามเด็กว่า ถ้า เด็กทิวะจะทำอย่างไร ถ้า เด็กเห็นอยู่ จะทำอย่างไร ผ่าน - เด็กบอกว่าถ้าทิวจะกินข้าว หรือกินน้ำ หรือกินขนม ถ้า เห็นอยู่ จะพักผ่อนหรือ นอน <ul style="list-style-type: none"> • นับและรู้จำนวน 1-5 <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบบอกให้เด็กหยิบ ของ 1-5 ชิ้น <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กทำได้ • บอกลีดี 4 สี <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบถามเด็ก ลีงสี ของวัตถุต่างๆ <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กบอกสีได้ถูกต้องอย่าง น้อย 4 สี 				
 	<ul style="list-style-type: none"> • พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูควร อธิบายเหตุผลทุกครั้ง ว่าทำไม่เจ็บหัวมีเด็กทำ อะไรหรือมีเหตุผล อะไรที่ต้องการให้เด็ก ทำ • ฝึกหัดนับสิ่งของ หลาย ของคนจำนวน ซึ่ชวน ให้เด็กดูสิ่งของต่างๆ รอบตัว พร้อมกับบอก ชื่อสี • สังเกตการจับดินสอ ของเด็ก และจับแบบ ถูกต้องให้ถูกเป็นตัวอย่าง ให้เด็กดูแลเรียนอย่าง อิสระตามความคิดของ เด็ก และชี้ด้วยนิ้วตาม รูปแบบต่างๆ 				

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการตามวัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ประเมิน	วิธีการส่งเสริม
อายุ 61-72 เดือน	<p>วัดรูปคนอย่างง่ายๆ วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบวางกระดาษดินสอข้างหน้าเด็ก และบอกเด็กให้วาดรูปคนบนกระดาษ <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กวาดรูปคนได้ โดยมีส่วนประกอบของใบหน้า แขน ขา รวม ได้อย่างน้อย 6 ส่วน <p>รู้จักช้าย ขาว ช้างบน ช้างใต้ ข้างหน้า ข้างหลัง</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบบอกเด็กให้วางติํงของไว้ตามคำสั่ง ช้าง ช้าย ข้างขวา บนสิ่งของ ให้สิ่งของ ข้างหน้า ข้างหลัง <p>ผ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กสามารถทำได้ ถูกต้อง <p>รู้จักจำนวน 1-10 ชิ้น</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบบอกให้เด็กพยายามของจำนวน 10 ชิ้นตามคำบอกให้ถูกต้อง <p>วัดรูปสามเหลี่ยม</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบวางกระดาษดินสอไว้ สามเหลี่ยม และบอกให้เด็กวาดรูปตาม <p>ผ่าน</p> <p>เด็กสามารถทำได้</p>				<ul style="list-style-type: none"> • พิกัดนับสิ่งของและหยอดของตามจำนวนสอนให้รู้จักตำแหน่งต่างๆ เช่น ช้าย-ขาว หน้า-หลัง ข้างบน ข้างใต้ฯลฯ • ฝึกให้เด็กวาดรูปทรงต่างๆ ทั้งเป็นตัวอักษร วาดรูปตาม指令และการและร่วบायสี
อายุ 73-84 เดือน	<p>รู้จักสี</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบนำสีต่างๆ มาให้เด็กดูแล้วถามว่า สีอะไร <p>ผ่าน</p> <p>เด็กสามารถตอบได้</p>				
อายุ 85-96 เดือน	<p>รู้จักสี</p> <p>วิธีทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ทดสอบนำสีต่างๆ มาให้เด็กดูแล้วถามว่า สีอะไร <p>ผ่าน</p> <p>เด็กสามารถตอบได้</p>				

พัฒนาการ IQ และ EQ เด็กปฐมวัย

เด็กที่จะประสบความสำเร็จและมีชีวิตเป็นสุข ต้องมี IQ ดี และ EQ ดี ควบคู่กันไป

- IQ คือ ความสามารถทางเชาวน์ปัญญา
- EQ คือ ความฉลาดทางอารมณ์

องค์ประกอบของ IQ ที่พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเสริมสร้างให้เด็กได้

- ความชำนาญ
- การถ่ายทอดจินตนาการ
- การคิดเชื่อมโยงเหตุผล
- การทำงานประสานกันระหว่างมือและตา

องค์ประกอบของ EQ ที่พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเสริมสร้างให้เด็กได้

- การรู้จักความคุณงามยั่งยืน
- การเรียนรู้ระเบียบ วินัย
- ความสนุกสนาน ร่าเริง

วิธีการเลี้ยงเด็กให้ไอคิวดี/อีคิวเด่น

วิธีการ	ถ้าได้รับการปลูกฝัง	ถ้าไม่ได้รับการปลูกฝัง
รักและเอาใจใส่ สร้างสายใยผูกพัน	เด็กจะเติบโตเป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จิตใจมั่นคง มีเชื่อมั่นในตัวเอง อารมณ์สุขุมหนึกแน่น	เด็กจะไม่เกิดความผูกพัน ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ขาดความอบอุ่น ขาดความมั่นคงทางใจ และมีแนวโน้มที่จะมีอารมณ์หัวร้อนไหงง่าย
ให้เด็กมีโอกาสช่วยเหลือตนเอง	เด็กจะรู้จักคิด รู้จักทำ มีความรับผิดชอบและรู้จักพึงพาตนเอง	เด็กจะกล้ายเป็นคนทำอะไรไม่เป็นแก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ ความรับผิดชอบไม่เต็ม เป็นภาระของพ่อแม่ ญาติพี่น้อง
ฝึกให้เด็ก รู้จักรอคอย อดทน และอดกลั้น	เด็กจะมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี มีความยับยั้งชั่งใจต่อสิ่งล่อใจหรือสิ่งที่มาเยี่ยวยุ่ดี ตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดควรกระทำ เคราะฟในกฎเกณฑ์ของสังคม	เด็กมักจะเติบโต เป็นคนอาณาจัติ ด้วย อารมณ์เสียง่าย เครียดง่าย ทุกง่าย ทำใจไม่ได้ ระงับอารมณ์ไม่ได้ เมื่อพิดหวัง เสียหน้า หรือไม่ได้อะไรตั้งใจ
เปิดโอกาสให้เด็ก รู้จักรับตัว เพชญ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง	เด็กจะมีความมุ่งมั่นไปสู่ความสำเร็จ รู้จักพัฒนาแพลง แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์	เด็กจะกล้ายเป็นคนขาดความพยายามไม่อดทน ขาดความกระตือรือร้น หักโหมง่ายเมื่อ เพชญปัญหา
ให้เด็กมีโอกาสได้เล่น	เด็กจะเรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับคนอื่น ฝึกยอมรับและแก้ไขความพิศพลดاد รู้จักมีอารมณ์ขันและสนุกสนาน เปิดกว้าง ได้เรียนรู้การเป็นผู้นำ ผู้ตาม และการร่วมงานกับผู้อื่น	เมื่อได้เข้มแข็งจะมักจะเข้าสังคมยาก ไม่รู้จักกติกาของสังคม ไม่รู้แพ้ ชนะ รู้อึ้ง ขาดความกระฉับกระเฉงในการทำงานและการเรียนรู้ชีวิต
รู้จักให้ รู้จักช่วยเหลือเข้าใจผู้อื่น	เด็กจะเป็นที่เชื่อของของคนอื่นๆ และสามารถประสานความร่วมมือกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น	เด็กจะเป็นคนที่นิ่งถึงแต่ตัวเองเป็นใหญ่ และใจcold แอบ ขาดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และเข้ากับคนอื่นได้ยาก

นิทาน.....

สำหรับเด็กปฐมวัย

• แนวทางการเลือกนิทาน

1. เนื้อหาเหมาะสมกับวัย เด็กแต่ละวัยจะมีความสนใจเรื่องราวที่แตกต่างกันไป

2. ประโยชน์ที่เด็กได้รับ

3. ลักษณะรูปเล่ม

• นิทานที่เด็กสนใจ

อายุ 0-1 ปี หนังสือภาพ เป็นภาพเขียนง่ายๆ สีสันสดใส มีขนาดใหญ่ ชัดเจน

อายุ 1-2 ปี หนังสือภาพ เนื้อเรื่องเกี่ยวกับตัวเด็ก ครอบครัว ขนาดพอดีกับเด็ก

อายุ 2-4 ปี นิทานที่เป็นบทร้อยกรอง มีภาพประกอบ สีสันสดใสรวยงาน

อายุ 4-6 ปี นิทานเรื่องสั้นๆ เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการ อิงความเป็นจริง

เล่าเรียน อ่านหนังสือ สร้างสรรค์ให้เด็กจад

1. สร้างความสุขของทุกคน สร้างความผูกพันมั่นใจ สร้างความเชื่อมั่นในตัวเอง สร้างปัญญาเด็ก
2. สร้างความฉลาดทางปัญญา (IQ) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)
3. เรียนภาษาไทยได้ดี
4. จับประเด็นเก่ง มองสรรพสิ่งเป็นระบบ มีความคิดรวบยอด เข้าใจเรื่องเรื่อง
5. สร้างสมารถให้เด็ก
6. สร้างจินตนาการ
7. เสริมสร้างคุณธรรมและทักษะชีวิต
8. ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย สื่อให้คนอื่นเข้าใจได้ดี
9. ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การเรียนรู้

IQ EQ ดีด้วยเสียงเพลง

เสียงของพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู และเสียงเพลงที่เด็กฟังบ่อยๆ จะเป็นสิ่งกระตุนระบบความจำ ในสมอง เป็นพื้นฐานชาบชี้กับสุนทรียะทางดนตรี และพัฒนาการทางภาษาของเด็ก

สิ่งต่างๆ

เมื่อเด็กมีดนตรีในหัวใจ

- ภาษาดี ความจำดี สมองดี
- กล้ามเนื้อและการทรงตัวดี
- การแสดงออกดี
- ความสัมพันธ์ดี จิตนาการดี

วิธีง่ายๆ.....

ทำให้เด็กมีดบตร์ในหัวใจ

- ชวนเนื้กด้วยน้ำอ้อยฟังเสียง กระตุ้นให้เลียนเสียง
- ทายเสียงที่ได้ยิน ทายเสียงเครื่องดนตรี
- ทำเสียงเครื่องดนตรี
- เคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง
- ฝึกว่องเพลง
- เล่นเกมกับเสียงเพลง
- ฝึกทำทางประกอบเพลง
- ร้องไป เล่นไปในขณะทำงานครรภ์อื่น
- ร้องเพลงกล่อมเด็กนอน

เพลงสำหรับเด็ก

สวัสดี

สวัสดี สวัสดี ยินดีที่พบกัน

เรอและนัน

พบกัน สวัสดี

จับปูดា

จับปูดា

ขยำปูนา

จับปูม้า

คัวปูทะเล

สนุกจริงเยย

ชะເອຍນອນປේລ

ชาໂອລະເທ්

ນອນໃນປේລහළංໄປ

ໄຍກເຍກ

ໄຍກເຍກເຍ

ນ້ຳທ່ວມເມນ

กระຕ່າຍລອຍຄອ ພມາຫາງງອ

ກອດຄອໄຍກເຍກ

ລູກແມວສືບຕົວ

ລູກແມວສືບຕົວທີ່ພັນເລີ້ນໄວ (ຊື່ເພື່ອນ) ຂອແປ່ງໄປ 1 ຕົວ

ລູກແມວສືບຕົວກີ່ເທລືອນ້ອຍລົງໄປ ນັບດູໃໝ່ເທລືອລູກແມວ (9, 8, 7....)ຕົວ

ລູກສັຕິ

ລູກເປີດມັນຮອງ ກຳບ ກຳບ

ລູກໄກມັນຮອງ ເຈີບ ເຈີບ

ລູກໜາເຫົ່າ ບຶກ ບຶກ ບຶກ

ລູກແມວກີ່ຮອງ ເໜີຢວ ເໜີຢວ

ລູກທຸມັນຮອງ ອູ້ດ ອູ້ດ

ລູກກົມັນຮອງ ອົບ ອົບ

ລູກນກຮອງ ຈິບ ຈິບ ຈິບ

ລູກວັກຮອງ ມອ ມອ

มือของฉัน

มือของฉันนั้นมีสองมือ นี่มือซ้าย นี่มือขวา
มือของฉันมีนิ้วทั้งห้า ก้อย นาง กลาง ชี้ และหัวแม่มือ

สายตัว

ตาบนำ้แล้วสายตัว สายทวทุ่มมั่นสะพร
ตัดเล็บที่มันแหลมคม ปากหอมน่าชมเพราะหนูแปรงพื้น

ล้างมือก่อนชิ

ล้างมือก่อนชิ ล้างมือก่อนชิของดีดีย่ารีบหยิกิน
มือเปื้อนประอะເລଓະເທໂອະຝຸນດິນ ຄ້າຈະກິນຕັ້ງລັງມືອກອນ

นม

นมเป็นอาหารดี	มีคุณค่าต่อร่างกาย
ดีมแล้วชื่นใจ	ร่างกายแข็งแรง
ยังมีนมถั่วเหลือง	เต้มได้ดีและไม่แพง
ดีมแล้วชื่นใจ	ร่างกายแข็งแรง

บ้านของฉัน

บ้านของฉัน	อยู่ด้วยกันมากหลาย
พ่อแม่ ลุงป้า	ปู่ย่า ตายาย
อีกทั้งน้าาา	พี่และน้องมากมาย
ทุกคนสุขสบาย	เราเป็นพี่น้องกัน

การเล่นของเด็กพัฒนาความฉลาด

- การเล่นคือการเรียนรู้ที่ดีที่สุด
- เด็กเรียนรู้จากธรรมชาติ เรียนรู้จากของจริง
- การเล่น สร้างความฉลาด กระตุ้นการเรียนรู้
- การเล่นกับเด็ก เสริมสร้างพัฒนาการ สร้างความรัก ความผูกพัน
- การเล่น ทำให้ช่างสังเกต จำแนก แยกแยะ
- การเล่น ต่อยอดความคิดไม่สิ้นสุด

การเลือกของเล่น

- ไม่มีขั้นส่วนซับซ้อน
- ให้โอกาสเด็กได้จินตนาการในการเล่น
- แข็งแรง ทนทาน
- ราคาไม่แพง
- ปลอดภัย

ตารางการเล่นและของเล่นสำหรับเด็ก 0-5 ปี

อายุ	ความสนใจของเด็ก	การส่งเสริมการเล่น	ของเล่น/วัสดุ อุปกรณ์	ประโยชน์
แรกเกิด 4 เดือน	วัตถุที่ดึงดูดสายตา เคลื่อนไหวได้ มีเสียง ใบหน้าผู้เลี้ยง ดู มือของเด็กเอง	แนะนำโน้มายที่มีสีสด หมุนแก้วงไปมาได้ มีเสียงเพลง พูดคุย ร้องเพลงเพื่อกล่อม หายใจของเด็ก ให้ หายใจและสัมผัส	โน้มบายทำจากผ้า หรือกระดาษสี โน้มบายปลายเทียน ผู้เขียงดู ตุ๊กตาบน นุ่ม/ตุ๊กตายาง/ ลูกอลبات/หมอนห้า	ฝึกทักษะการมองดู การมองตามวัตถุ และการฟังเสียง ฝึกทักษะการรับรู้ เรื่อง ฝึกการใช้ กล้ามเนื้อมือ
4-8 เดือน	วัตถุที่มีเสียง	หายใจผ่านไฟควาจับ สัมผัส กำ เข่า เคาะ บีบ ให้เกิดเสียง	ของเล่นเช่น เครื่อง หรือบีบแส้งเกิดเสียง	ฝึกการใช้กล้ามเนื้อ มือ-นิ้วมือ ฝึกการ ฟังเสียงและค้นหา ทิศทาง
	วัตถุที่เคลื่อนไหว ได้เอง	หายใจผ่านที่เคลื่อน ไหว หรือกลิ้งไป มาได้	ตุ๊กตาใบลาน ของ เล่นที่มีล้อ ของเล่น ที่กลิ้งได้	ฝึกการมองตามวัตถุ การใช้มือ
	สิ่งของที่ดูดกัดได้	หายใจผ่านที่สะอาด และปลอดภัยสำหรับ จับได้สนั่น มีอ่อนโยน และอ่อนโยน	วงแหวนยาง ของ เล่นที่ทำจากยาง อ่อนนุ่ม	ฝึกการใช้กล้ามเนื้อ มือ-นิ้วมือ คลาย อาการคันเหงื่อก
	ใบหน้าผู้เลี้ยงดู	เล่น จี๊ด กับเด็ก ตอบมือ ร้องเพลง	ผู้เลี้ยงดู	ฝึกทักษะการรับรู้ เสียง
	มองตนเองในกระจก	อุ้มเด็กยืนหน้ากระจก ชี้ให้ดูตัวเอง	กระจกเงา	ฝึกการรับรู้ตนเอง
8-12 เดือน	คลานด้วยขา เกาะ ยืน ตั้งขา	ให้อิสระเด็กในการ คลาน ค่อยดูแลใกล้ๆ ช่วยพยุงให้เด็กนั่ง ทรงตัว	พื้นที่เรียบไม่อันตราย	ฝึกการใช้กล้ามเนื้อ แขน-ขา การทรงตัว
	เสียงเพลง	ให้ฟังเพลง เล่น ตอบมือเป็นจังหวะ ออกท่าทาง เล่นจับ ปูด้า เล่นซ่อนของ เอ้าห้าคูล	เทปเพลง ของเล่น มีเสียง	ฝึกการฟังเสียง และจังหวะเพลง

ตารางการเล่นและของเล่นสำหรับเด็ก 0-5 ปี

อายุ	ความสนใจของเด็ก	การส่งเสริมการเล่น	ของเล่น/วัสดุ อุปกรณ์	ประโยชน์
0-1 ปี	สิ่งของที่เคลื่อนที่ได้	หาของเล่นที่ก้าดีไปมาได้ให้เด็กจับเล่น โดยลงพื้น	ถุง บล็อก ผ้า หีบห่อ พลาสติก รถขาไถ	ฝึกการใช้มือ-นิ้วมือ
	สิ่งของใกล้ตัว	ให้เด็กใช้มือพยับจับถ่าย ชาม ช้อน พลาสติก หรือตักน้ำ และอาหารเข้าปาก	ถ้วย ชาม ช้อน พลาสติก	ฝึกการใช้มือ-นิ้วมือ การช่วยตนเอง
1-3 ปี	ชอบเดินไม่มองนิ่ง	หาของเล่นลากจูงได้ให้เด็กลากไปมา	ช บวนรถ ไฟไม้ ของเล่นที่ลากจูง จักรยาน 3 ล้อ	ฝึกการเคลื่อนไหว การทรงตัว การรับรู้พื้นที่ทาง
	ขว้างปาสิ่งของ	หาของเล่นที่ตกไม่แตก ให้เด็กได้ทดลองขว้างปา ตอก หรือถอด	กล่องกระดาษ กระป๋องแบง พลาสติก ถุงบล็อก เล็ก กระดาษห้องตอ	ฝึกการใช้กล้ามเนื้อมือ-ตา การกระะยะ
	เล่นคนเดียว	หาของเล่นสร้างสรรค์ให้เด็กเล่นอย่างอิสระ	ภาพตัดต่อจ่ายๆ ไม้ บล็อก กล่องมีรูปใส่เบต็อก	ฝึกการใช้มือ การสังเกต สามารถ
	ขัดเขียน	หาสีเทียบแท่งใหญ่ และกระดาษให้ขัดเขียนเล่น	ดินสอเทียบ กระดาษ	ฝึกการใช้มือ-นิ้วมือ การประسانมือ-ตา
	พิงนิทาน/ ดูรูปภาพ	หารูปภาพซึ่วานให้เด็กดูและสอนให้วิจักจำเรียง รูปร่างลักษณะ เล่านิทาน	รูปภาพเหมือนจริง หนังสือนิทาน	ฝึกการสังเกต รู้จักเชื่อมต่อสิ่งต่างๆ การรับฟัง
	เล่นน้ำ/ทราย	ให้เด็กตักน้ำเล่น รดน้ำลงพื้น หาของเล่นที่ใช้ดวงทราย	ของเล่นที่ตักตวงน้ำ/ทราย ทำด้วยพลาสติก กระป๋องตักน้ำ	ฝึกการใช้มือ-นิ้วมือ การใช้แขน การประسانมือ-ตา
	เลียนแบบผู้ใหญ่	หาของเล่นเลียนแบบการกระทำของผู้ใหญ่ให้เล่น	ตุ๊กตามีเสื้อผ้าอ่อนได้ ของใช้ในบ้าน จำลอง	ฝึกทักษะการสร้างสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัว การเลียนแบบการกระทำ

ตารางการเล่นและของเล่นสำหรับเด็ก 0-5 ปี

อายุ	ความสนใจของเด็ก	การส่งเสริมการเล่น	ของเล่น/วัสดุ อุปกรณ์	ประโยชน์
3-5 ปี	ชอบวิ่ง กระโดด ปีนป่าย	ให้เล่นออกกำลังกาย เล่นเครื่องเล่นสนาม	เครื่องเล่นสนาม (ชิงช้า ไม้ล่น พื้นปู ป้าย จักรยาน 3 ล้อ)	ฝึกการทรงตัว พัฒนากล้ามเนื้อ แขน-ขา
	สร้างสิ่งใหม่ๆ	ให้เล่นอิสระด้วย ของเล่นเสริมทักษะ ด้านต่างๆ	ภาพตัดต่อ ไขมันล็อก รูปทรงต่างๆ ตัวต่อพลาสติก	ฝึกการสังเกตการรับรู้ การใช้ความคิดสร้างสรรค์
	ค้นคว้าทดลอง	ให้เด็กรู้จักสำรวจ ทดลองสิ่งรอบตัว ด้วยตนเอง	ของเล่นที่ใช้กลไก ของเล่นต่อขึ้นเอง	ฝึกการสังเกต การจดจำ การคิดแก้ปัญหา
	ตัวเลข ตัวอักษร	ทากภาพตัวเลข ตัวอักษร ให้เด็กสังเกต ความแตกต่างของ ลักษณะแต่ละตัว	เกมตัวเลข ตัวอักษร	ฝึกการจำลักษณะ ของตัวเลข/ตัวอักษร การรับรู้จำนวน
	เสียงเพลง/ดนตรี	เปิดเทปเพลงให้เด็ก แสงไฟทางหรือ สอนให้ห้องเพลงง่ายๆ ประกอบการทำ	เทปเพลง/เครื่องเล่นเทป เครื่องเล่น ดนตรีที่ใช้เคาะ/เขย่า	ฝึกการฟังเสียง การเคลื่อนไหวตามจังหวะ
	วาดภาพ/ระบายสี	หาวัสดุที่ใช้ในการ วาดภาพ ระบายสี	สีเทียน/ดินสอสี สีน้ำ/สีโปสเตอร์ กระดาษ พู่กัน	ฝึกการใช้มือ-นิ้วมือ การใช้ความคิด สร้างสรรค์
	เล่นบทบาทสมมติ	หยอดเล่นจำลองของ จริงที่เกี่ยวข้องกับ บทบาทของผู้ใหญ่	ของเล่นจำลอง ของจริงเสื้อผ้า เครื่องแบบต่างๆ ของใช้ในบ้าน เครื่องแต่งหน้า	ฝึกการรับรู้ ความคิดเห็น จินตนาการ การเลียนแบบของจริง
	พัฒนาทักษะ	เล่านิทานให้เด็กฟัง และแสดงทำทาง ประกอบ ฝึกให้เด็ก รู้จักเล่าเรื่องราวด้วย	หนังสือนิทาน รูปภาพต่างๆ	ฝึกการฟัง การเรียงลำดับ เหตุการณ์
	เล่นรวมกลุ่ม	ทำของเล่นที่ฝึกการ ทำงานเป็นกลุ่ม การแก้ปัญหา การกล้าแสดงออก	เกมการศึกษา การลงเล่นของเด็กไทย	ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การใช้ภาษา

การเฝ้าระวังและติดตามภาวะโภชนาการ

ศูนย์เด็กเล็ก.....

ชื่อ-สกุล (ต.ช./ต.ญ.).....

เกิดวันที่..... เดือน พ.ศ. 25..... น้ำหนักแรกเกิด..... กิโลกรัม ความยาวแรกเกิด..... เซนติเมตร

ครั้งที่ ที่ชั่ง-วัด	วัน/เดือน/ปี (ที่ชั่ง-วัด)	อายุขณะชั่ง-วัด (ปี/เดือน)	น้ำหนัก (กิโลกรัม)	ส่วนสูง เซ็นติเมตร	ภาวะโภชนาการ และการแปลผล	แนวทางแก้ไข	เจ้าหน้าที่
1/25.... (ต.ค.-ธ.ค.)							
2/25.... (ม.ค.-มี.ค.)							
3/25.... (เม.ย.-มิ.ย.)							
4/25.... (ก.ค.-ก.ย.)							
1/25.... (ต.ค.-ธ.ค.)							
2/25.... (ม.ค.-มี.ค.)							
3/25.... (เม.ย.-มิ.ย.)							
4/25.... (ก.ค.-ก.ย.)							
1/25.... (ต.ค.-ธ.ค.)							
2/25.... (ม.ค.-มี.ค.)							
3/25.... (เม.ย.-มิ.ย.)							
4/25.... (ก.ค.-ก.ย.)							
1/25.... (ต.ค.-ธ.ค.)							
2/25.... (ม.ค.-มี.ค.)							
3/25.... (เม.ย.-มิ.ย.)							
4/25.... (ก.ค.-ก.ย.)							
1/25.... (ต.ค.-ธ.ค.)							
2/25.... (ม.ค.-มี.ค.)							
3/25.... (เม.ย.-มิ.ย.)							
4/25.... (ก.ค.-ก.ย.)							

การใช้กราฟแสดงน้ำหนักตามอายุ

ประโยชน์ของกราฟ

แม่/พ่อ ใช้ติดตามการเจริญเติบโตโดยรวม
แต่ไม่ได้บอกชัดเจนว่า เด็กมีเจริญเติบโต
เป็นแบบใด

วิธีการใช้กราฟ

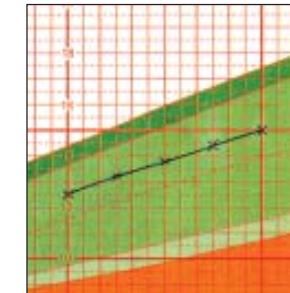
เมื่อซึ่งน้ำหนักเด็กแล้ว นำน้ำหนักมาจุดเครื่องหมายจากบนกราฟ
และอ่านการเจริญเติบโตของเด็ก โดยดูเครื่องหมายจากบทว่าอยู่ในแบบสีใด อ่าน
ข้อความที่อยู่บนแบบสีนั้น ซึ่งแบ่งกลุ่มภาวะโภชนาการเป็น 3 กลุ่มคือ

1. น้ำหนักอยู่ในเกณฑ์ปกติ มี 3 ระดับย่อยดัง

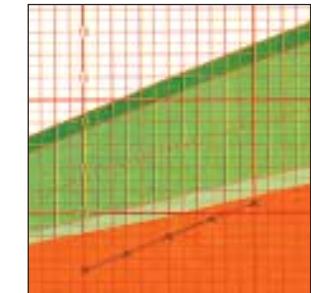
- 1.1 น้ำหนักตามเกณฑ์ เป็นน้ำหนักที่เหมาะสมและควรส่งเสริมให้
เด็กมีน้ำหนักอยู่ในระดับนี้
- 1.2 น้ำหนักค่อนข้างมาก เป็นการเตือนให้ระวัง หากไม่ดูแลน้ำหนัก^{จะ}
มากเกินเกณฑ์อายุ
- 1.3 น้ำหนักค่อนข้างน้อย เป็นการเตือนให้ระวัง หากไม่ดูแลน้ำหนัก^{จะ}
น้อยกว่าเกณฑ์อายุ

2. น้ำหนักมากเกินเกณฑ์ บอกไม่ได้ว่าเด็กอ้วนหรือไม่ อาจเป็นเด็กที่มี
ส่วนสูงมาก จึงทำให้มีน้ำหนักมากกว่าเด็กทั่วไป ควรตรวจสอบโดยใช้กราฟ
น้ำหนักเทียบกับส่วนสูง

3. น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ แสดงว่าได้รับอาหารไม่เพียงพอ เด็กจะ^{เป็น}
เจ็บป่วยบ่อย ถ้าได้รับอาหารไม่เพียงพอเป็นเวลานาน จะมีผลต่อความสูง เรียน
รู้ชา ไม่ฉลาด

(รูปที่ 1)

(รูปที่ 2)

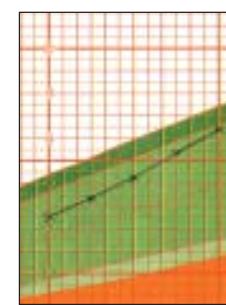
ข้อแนะนำ

จุดน้ำหนักลงบนกราฟทุกครั้งที่ซึ่งน้ำหนัก แล้วลากเส้นตรงเชื่อมจุดที่มี
เครื่องหมายจากบทว่าอยู่ในแบบสีน้ำเงิน แม่จะเห็นการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักตามวัยของลูก ว่า^{จะ}
เพิ่มมากหรือน้อยเพียงใดเพื่อดูแลให้ลูกมีภาวะโภชนาการอยู่ใน “น้ำหนักตามเกณฑ์” และ^{จะ}
เพิ่มน้ำหนักไปตามเส้นประ (รูปที่ 1)

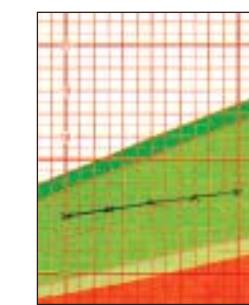
ถ้าลูกอยู่ในน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ และมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นชัน แสดงว่า แม่ดูแลให้
อาหาร ลูกดีแล้ว และลูกจะมีน้ำหนักตามเกณฑ์ (รูปที่ 2)

ข้อควรระวัง

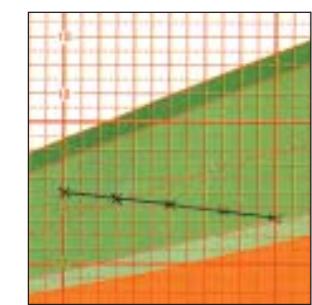
- ถ้าลูกมีน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ แม่ควรดูแลน้ำหนักของลูก อย่าให้เบี่ยงเบนออกจาก
เส้นประ มิเช่นนั้น ลูกมีโอกาสสนับสนุนมากเกินเกณฑ์ หรือน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ได้
(รูปที่ 3, 4, 5)

(รูปที่ 3)

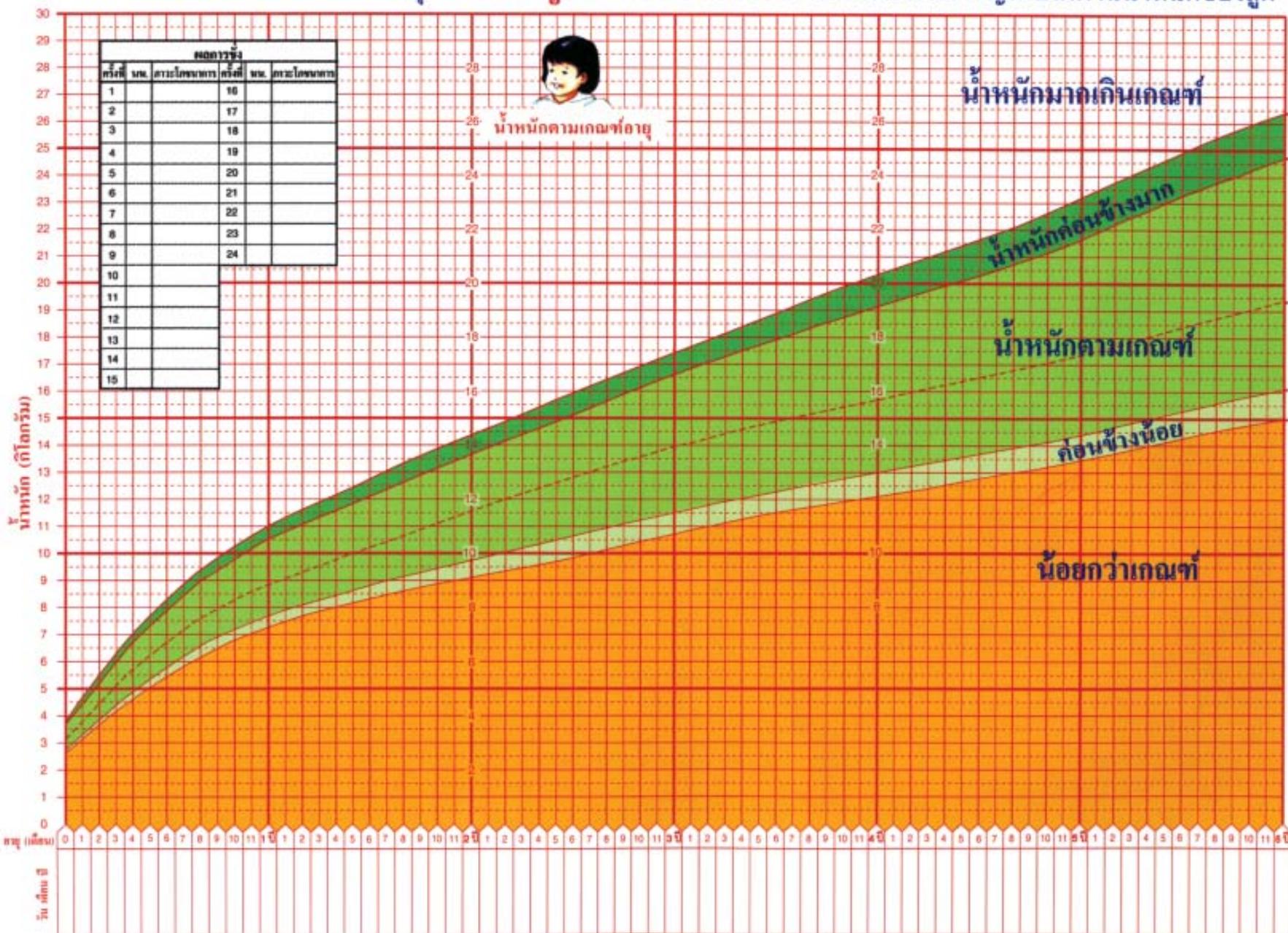

(รูปที่ 4)

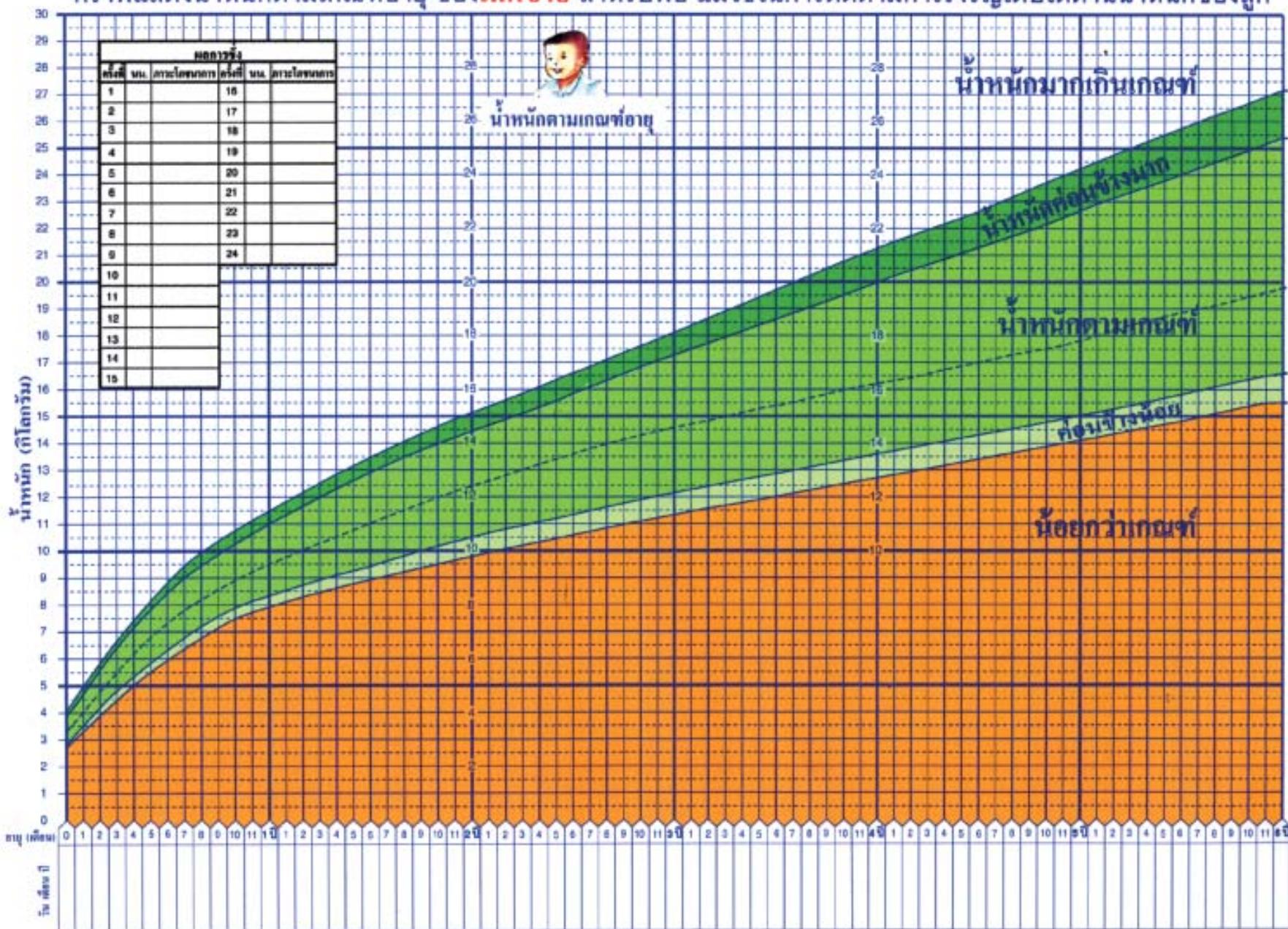

(รูปที่ 5)

กราฟแสดงน้ำหนักตามอายุ ของ **เพศหญิง** สำหรับพ่อ-แม่ใช้ในการติดตามการเจริญเติบโตด้านน้ำหนักของลูก

กราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ของ เพศชาย สำหรับพ่อ-แม่ ใช้ในการติดตามการเจริญเติบโตด้านน้ำหนักของลูก

การใช้กราฟแสดงส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ

ประโยชน์ของกราฟ

แม่/พ่อใช้สำหรับติดตามการเจริญเติบโตได้ดีที่สุด และบอกลักษณะของการเจริญเติบโตได้ว่าสูงปกติหรือเตี้ย

วิธีการใช้กราฟ

เมื่อวัดส่วนสูงแล้ว นำส่วนสูงมาจุดเครื่องหมายกากบาทลงบนกราฟตามอายุของเด็กและอ่านการเจริญเติบโต โดยดูเครื่องหมายกากบาทว่าอยู่ในแนบสีใด อ่านข้อความที่อยู่บนแนบสีนั้น แบ่งกลุ่มภาวะโภชนาการเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ส่วนสูงอยู่ในเกณฑ์ปักต์ มี 4 ระดับย่อย คือ

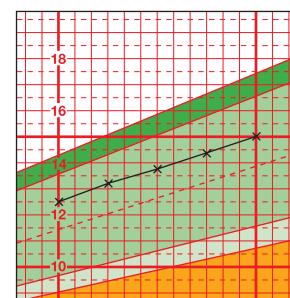
- 1.1 ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ และบวกเพิ่มเติบโตดี
- 1.2 ค่อนข้างสูง เด็กเจริญเติบโตได้ดีมาก
- 1.3 สูงกว่าเกณฑ์อายุ เป็นเด็กที่เจริญเติบโตมากกว่าเด็กทั่วไป
- 1.4 ค่อนข้างเตี้ย เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการขาดอาหาร หากไม่ดูแลส่วนสูงไม่เพิ่มขึ้นจะเป็นเด็กเตี้ยได้

2. เตี้ย แสดงว่าได้รับอาหารไม่เพียงพอเป็นเวลานานเรื้อรังหรือเจ็บป่วยบ่อยๆ ทำให้ส่วนสูงเพิ่มขึ้นน้อยหรือไม่เพิ่ม ควรรับแก้ไขอย่างเร่งด่วน มิเช่นนั้นจะนำไปสู่ส่วนสูงของเด็กไม่เพิ่ม เรียนรู้ซ้ำ ไม่ผลัด เจ็บป่วยบ่อย

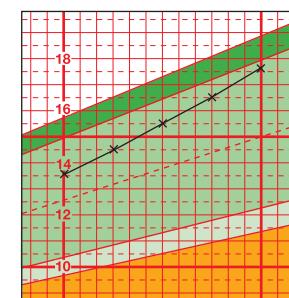

ข้อแนะนำ

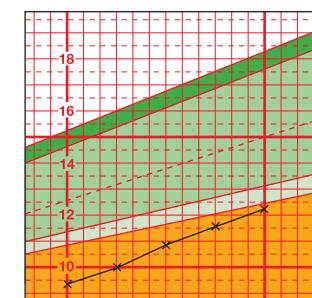
จุดส่วนสูงลงในกราฟทุกครั้งที่วัดส่วนสูง และว่างานเส้นตรงเชื่อมจุดที่มีเครื่องหมายกากบาทแต่ละจุด แม้จะเห็นการเปลี่ยนแปลงส่วนสูงตามวัยของลูกว่าเพิ่มมากหรือน้อยเพียงใด เพื่อดูแลให้ลูกมีภาวะโภชนาการอยู่ใน “ส่วนสูงตามเกณฑ์” และเพิ่มส่วนสูงให้อยู่เหนือเส้นประ (รูปที่ 1 และรูปที่ 2)

(รูปที่ 1)

(รูปที่ 2)

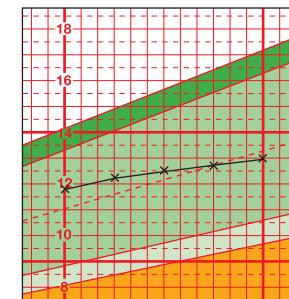

(รูปที่ 3)

ถ้าลูกอยู่ในภาวะเตี้ย แต่มีส่วนสูงเพิ่มขึ้นชัน (รูปที่ 3) แสดงว่า แม่ดูแลให้อาหารลูกดีแล้ว และลูกจะมีส่วนสูงตามเกณฑ์

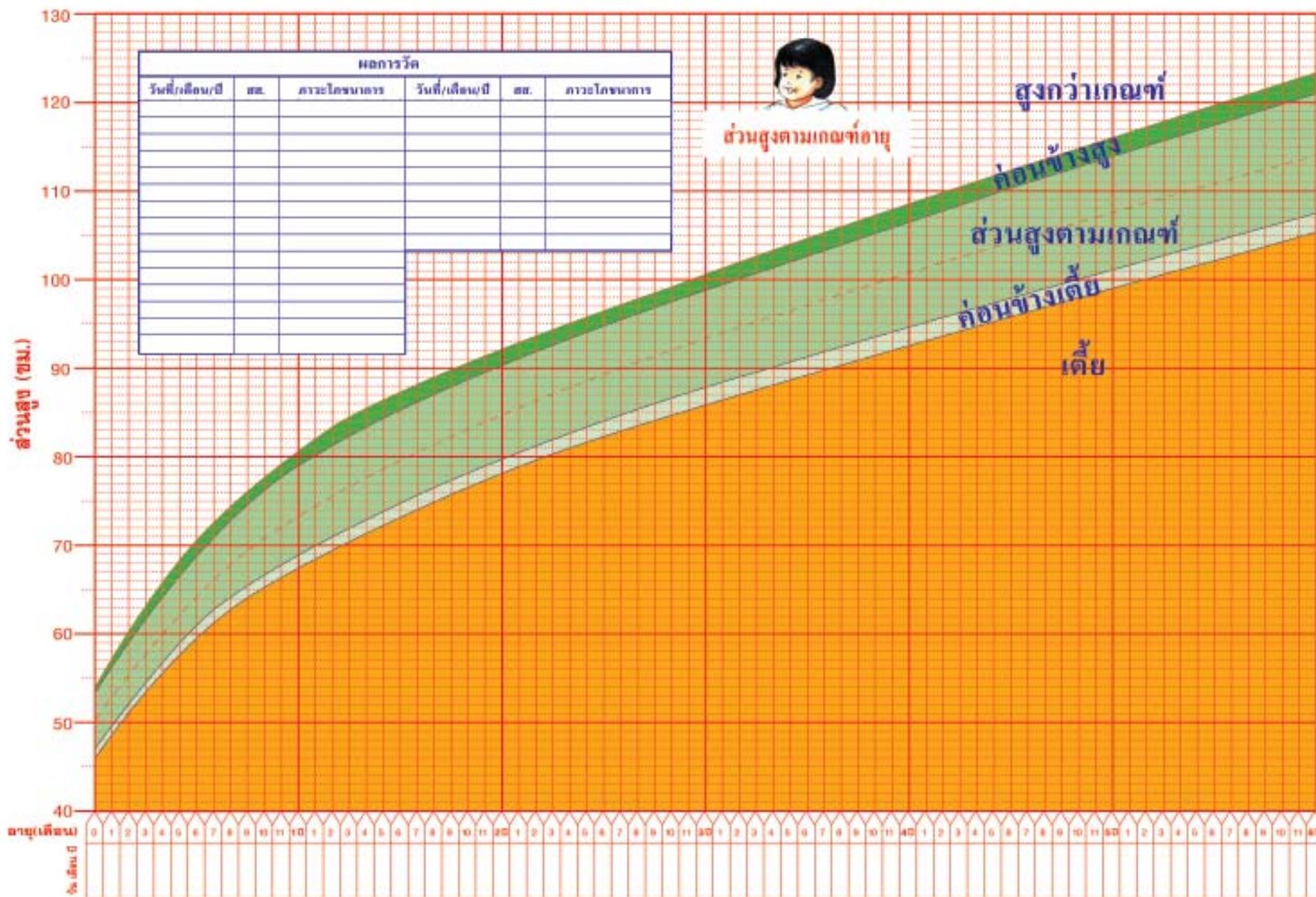
ข้อควรระวัง

- ถ้าลูกมีส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ แม่ควรดูแลส่วนสูงของลูก อย่าให้เบี่ยงเบนออกจากการเส้นประ (รูปที่ 4) มิเช่นนั้น ลูกมีโอกาสเตี้ย

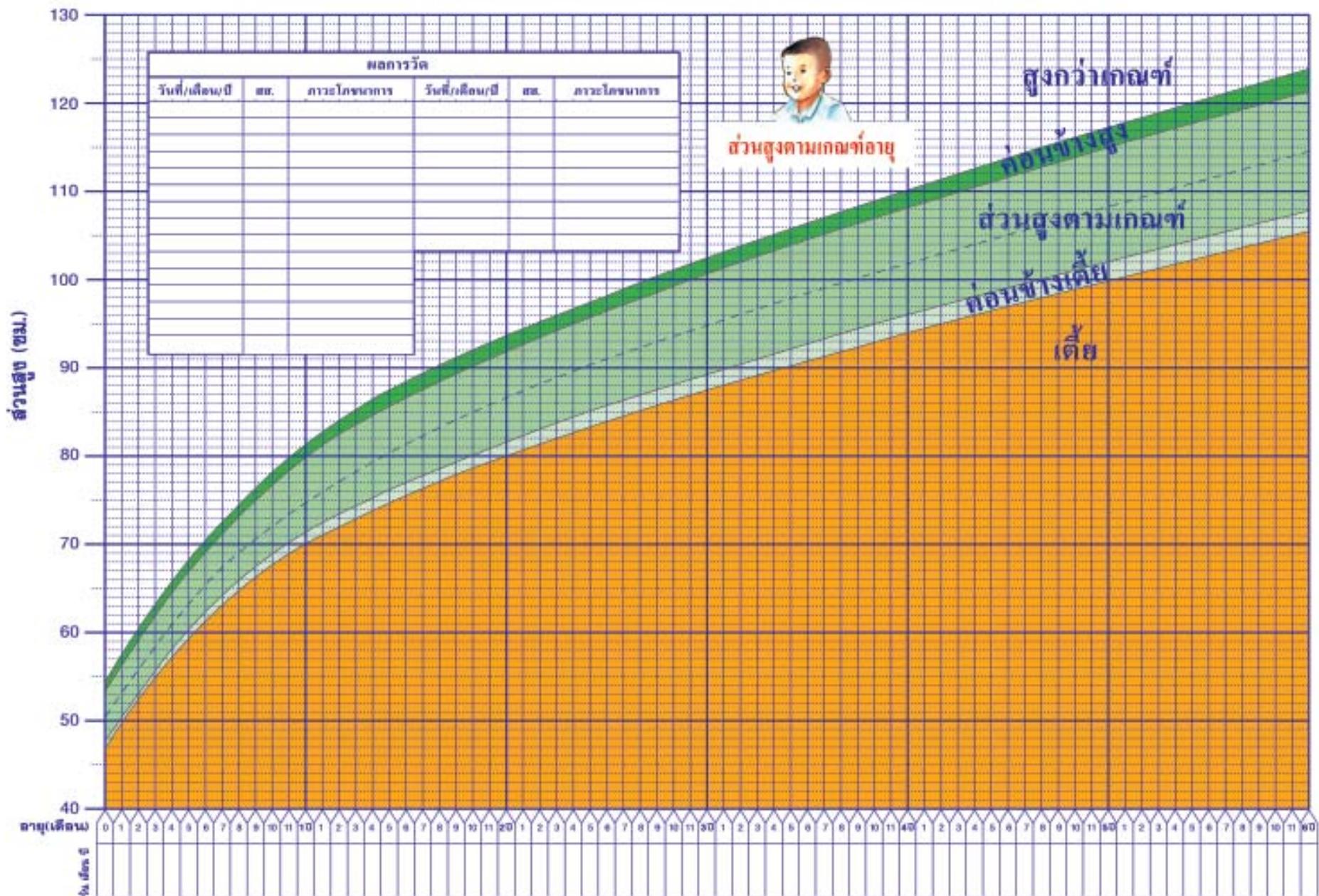

(รูปที่ 4)

กราฟแสดงส่วนสูงตามเกณฑ์อายุของ เพศหญิง
สำหรับพ่อแม่ใช้ในการติดตามการเจริญเติบโตด้านส่วนสูงของลูก

กราฟแลดงล้วนสูงตามเกณฑ์อายุของ เพศชาย
สำหรับพ่อแม่ใช้ในการติดตามการเจริญเติบโตด้านล้วนสูงของลูก

การใช้กราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง

ประโยชน์ของกราฟ

แม่/พ่อใช้สำหรับติดตามการเจริญเติบโตดูความเหมาะสมของน้ำหนักกับส่วนสูง เพื่อบอกว่าลูกมีรูปร่างสมส่วน อ้วน หรือผอม

วิธีการใช้กราฟ

เมื่อชั่งน้ำหนักเด็กแล้วนำน้ำหนักมาจุดเครื่องหมายบนกราฟตามส่วนสูงของเด็ก และอ่านการเจริญเติบโตของเด็ก โดยดูเครื่องหมายจากบทว่าอยู่ในแบบใด โดยอ่านข้อความที่อยู่บนแบบสินั้น แบ่งกลุ่มภาวะโภชนาการเป็น 3 กลุ่มคือ

1. น้ำหนักอยู่ในเกณฑ์ปกติ มี 3 ระดับย่อยคือ

1.1 **สมส่วน** เป็นน้ำหนักที่เหมาะสมกับส่วนสูง ซึ่งจะต้องส่งเสริมให้เด็กเจริญเติบโตในระดับนี้

1.2 **หัวม** เป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อโรคอ้วน เป็นการเตือนให้ระวัง หากไม่ดูแลน้ำหนักจะเพิ่มขึ้น

1.3 **ค่อนข้างผอม** เป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการขาดอาหาร เป็นการเตือนให้ระวัง หากไม่ดูแล น้ำหนักจะไม่เพิ่มขึ้นหรือลดลง

2. น้ำหนักมากเกินเกณฑ์ แบ่งเป็น 2 ระดับย่อย คือ

2.1 **เริ่มอ้วน** แสดงว่า มีน้ำหนักมากเกินกว่าเด็กที่มีส่วนสูงเท่ากัน ความรุนแรงของโรคอ้วน ระดับ 1

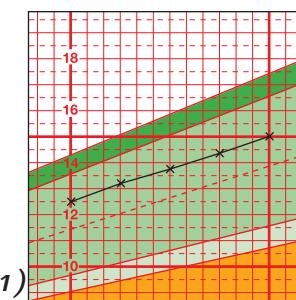
2.2 **อ้วน** แสดงว่า มีน้ำหนักมากเกินไปไม่เหมาะสมกับส่วนสูง อย่างมาก มีความรุนแรงระดับ 2 จะทำให้เป็นเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ขาโก่ง ไขมันสูงในเลือด หยุดหายใจขณะนอนหลับ และถ้าไม่ควบคุมน้ำหนัก เด็กเสี่ยงต่อการเป็นผู้ใหญ่อ้วนและโรคแทรกซ้อนจะเพิ่มขึ้น

3. **ผอม** แสดงว่า ได้รับอาหารไม่เพียงพอ เด็กมีน้ำหนักน้อยมาก ไม่เหมาะสมกับส่วนสูง ทำให้มีรูปร่างผอม ควรรีบแก้ไข

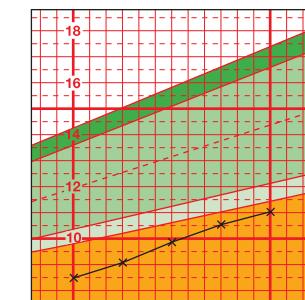
ข้อแนะนำ

จุดน้ำหนักลงบนกราฟทุกรังที่ชั่งน้ำหนัก แล้วลากเส้นตรงเชื่อมจุดที่มีเครื่องหมายจากบทแต่ละจุด แม่จะเห็นการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักตามส่วนสูงของลูก ว่าเพิ่มมากหรือน้อยเพียงใด เพื่อดูแลให้ลูกมีภาวะโภชนาการอยู่ใน “สมส่วน” และเพิ่มน้ำหนักไปตามเส้นประ (รูปที่ 1)

ถ้าลูกผอม และมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นชัน แสดงว่า แม่ดูแลให้อาหารลูกดีแล้ว และลูกจะมีน้ำหนักสมส่วนกับส่วนสูง (รูปที่ 2)

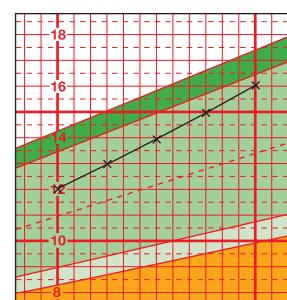

(รูปที่ 1)

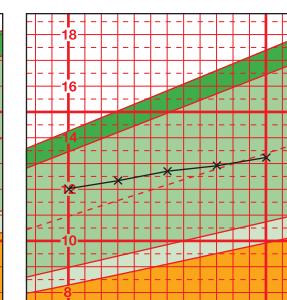

ข้อควรระวัง

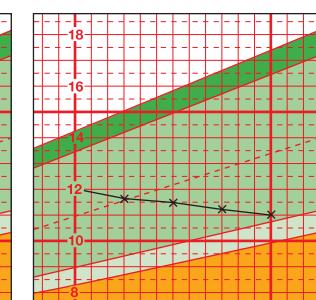
- ถ้าลูกมีน้ำหนักสมส่วนกับส่วนสูง แม่ควรดูแลน้ำหนักของลูก อย่าให้เบี่ยงเบนออกจากเส้นประ (รูปที่ 3,4,5) มิเช่นนั้น ลูกมีโอกาสเริ่มอ้วน หรืออ้วน หรือผอม

(รูปที่ 3)

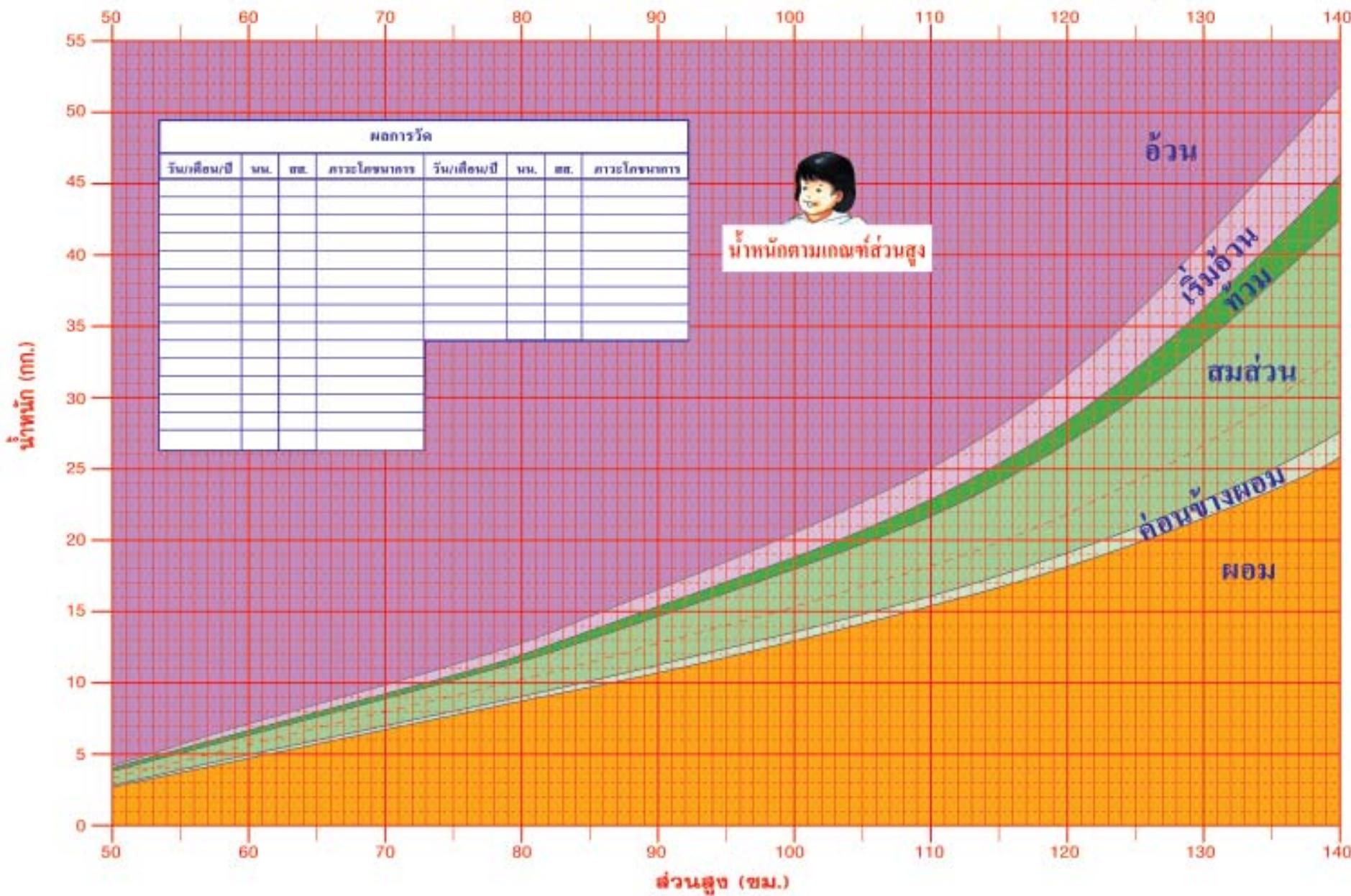

(รูปที่ 4)

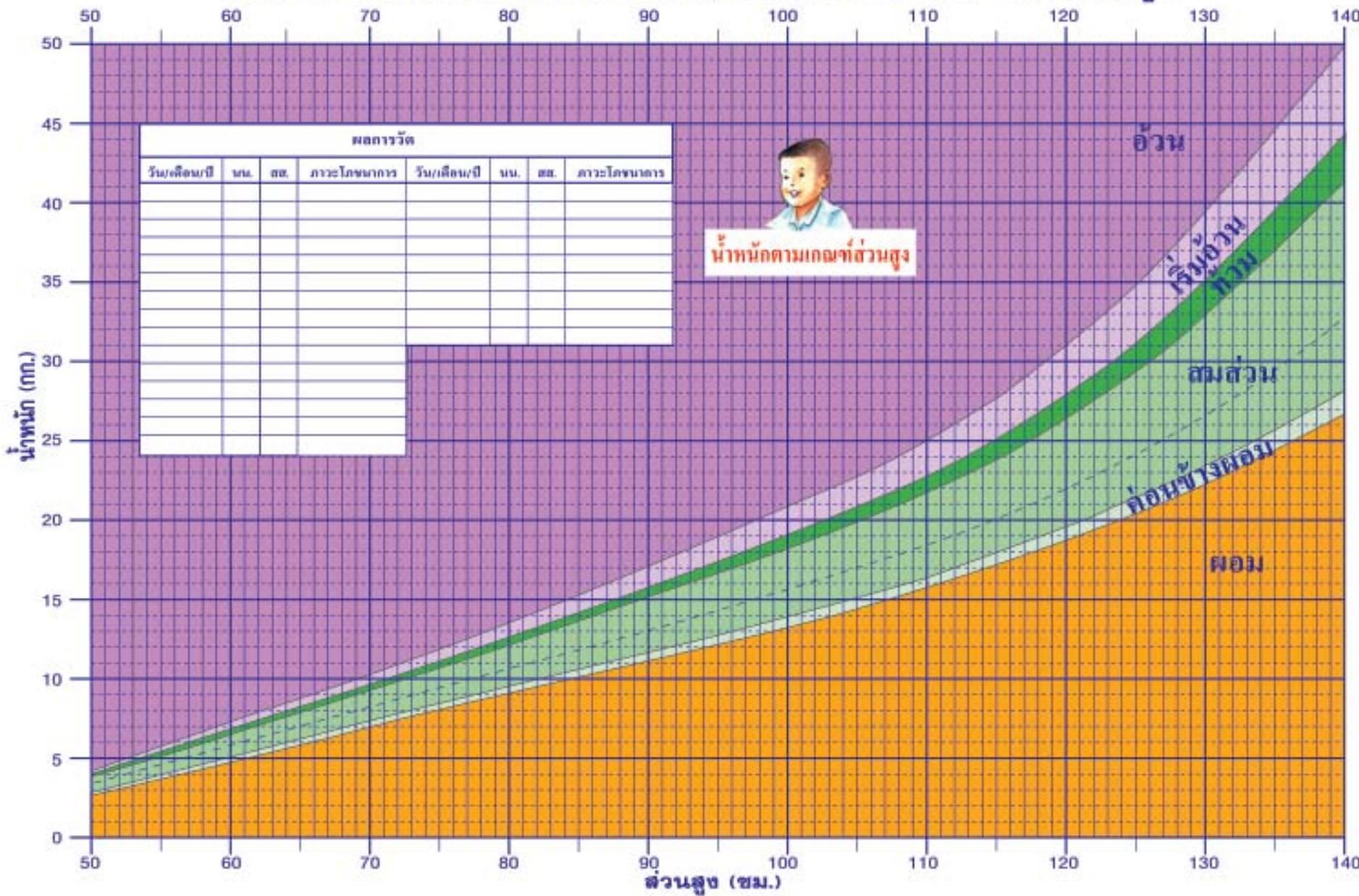

(รูปที่ 5)

กราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงของ เพศหญิง
สำหรับพ่อแม่ใช้ในการติดตามการเจริญเติบโตด้านภาวะอ้วน – ผอม ของลูก

กราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงของ เพศชาย สำหรับพ่อแม่ใช้ในการติดตามการเจริญเติบโตด้านภาวะอ้วน - ผอม ของลูก

การเปลี่ยนความหมายการเจริญเติบโตและภาวะโภชนาการ

ครรใช้ 3 ตัวนี้ร่วมกัน จะทำให้การเปลี่ยนความหมายถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

ลำดับ ที่	น้ำหนักตาม อายุ	ส่วนสูงตาม อายุ	น้ำหนักตาม ส่วนสูง	การแปลผลภาวะโภชนาการ หรือการเติบโต
1	น้อยกว่า เกณฑ์	เตี้ย เกณฑ์มาก	พอ	เป็นเด็กที่ขาดอาหารจนมีผลให้ตัวเตี้ย และการขาดอาหารยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง
2	น้อยกว่า เกณฑ์	เตี้ย	สมส่วน	น้ำหนักที่น้อยกว่าเกณฑ์มีผลกระทบตามเตี้ย ซึ่งเป็นผลจากการขาดอาหารนานในอดีต ปัจจุบันมีรูปร่างเตี้ยสมส่วน ไม่ถึงกับพอ
3	น้ำหนัก ตามเกณฑ์	เตี้ย	เริ่มอ้วน	อาจขาดอาหารนานในอดีต แต่ปัจจุบัน ได้รับอาหารเกิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้าน พลังงาน ควรกระตุนการเจริญเติบโต ด้าน ส่วนสูง ด้วยการออกกำลังกาย
4	มากเกิน เกณฑ์	เตี้ย	อ้วน	อาจขาดอาหารนานในอดีต ทำให้ตัวเตี้ย แต่ปัจจุบันได้รับอาหารเกินมากจนเป็น เด็กอ้วนเตี้ย
5	น้อยกว่า เกณฑ์	สูงตาม เกณฑ์	พอ	เด็กเติบโตปกติ แต่ขณะนี้ขาดอาหาร น้ำหนักจึงน้อยกว่าเกณฑ์ และรูปร่างพอ (เติบโตปกติแต่พอ)
6	น้ำหนัก ตามเกณฑ์	สูงตาม เกณฑ์	สมส่วน	เด็กเติบโตปกติ หั้งน้ำหนักและส่วนสูง
7	มากเกิน เกณฑ์	สูงตาม เกณฑ์	เริ่มอ้วน	เด็กเติบโตปกติ แต่เริ่มได้อาหารมากเกินไป หรือออกกำลังกายน้อยไป น้ำหนัก จึงค่อนข้างมากและเริ่มอ้วน
8	น้อยกว่า เกณฑ์	สูง	พอ	เป็นเด็กพอสูงมีอัตราการเติบโตด้าน โครงสร้างค่อนข้างดี แต่ขณะนี้ได้พลังงาน จากอาหารไม่มากพอ กับการเพิ่มของส่วน สูง มักเป็นเด็กที่เข้าสู่วัยรุ่นซึ่งส่วนสูงจะ เพิ่มเร็วมาก

ลำดับ ที่	น้ำหนักตาม อายุ	ส่วนสูงตาม อายุ	น้ำหนักตาม ส่วนสูง	การแปลผลภาวะโภชนาการ หรือการเติบโต
9	น้ำหนัก ตามเกณฑ์	สูง	พอสม	เป็นเด็กลักษณะเดียวกับลำดับที่ 8 แต่อาจไม่ถึงกับขาดอาหารมาก แต่เป็นจังหวะที่เติบวัยรุ่นยืดตัว แต่ถ้าการเพิ่มของส่วนสูงลดลงตัวลงน้ำหนักมักจะปรับตัวให้สมดุลกับส่วนสูงดีขึ้น
10	มากเกิน เกณฑ์	สูง	สมส่วน	เป็นเด็กสูงใหญ่ แม้น้ำหนักตามเกณฑ์อายุจะมากแต่ก็มีส่วนสูงมากด้วย สมดุลกับน้ำหนัก จึงถือว่ามีภาวะโภชนาการปกติ
11	มากเกิน เกณฑ์	สูง	อ้วน	เป็นเด็กสูงใหญ่ แต่เริ่มได้อาหารมากเกินไปหรือออกกำลังกายน้อยไป น้ำหนักจึงค่อนข้างมาก และเริ่มอ้วน

การส่งเสริมการเจริญเติบโตและแก้ไขภาวะทุโภชนาการ

ส่วนสูง/ อายุ	น้ำหนัก/ ส่วนสูง	ลักษณะปัญหา	แนวทางแก้ไข
ปกติ	พอสม	เด็กเติบโตแต่พอสม	เน้นการได้รับอาหารที่ให้พลังงานเพิ่มขึ้น
ปกติ	อ้วน	เด็กเติบโตปกติ แต่อ้วน	ดูแลอาหารมื้อหลักให้มีสัดส่วนเหมาะสม ไม่มีแป้งน้ำตาลหรือไขมัน เน้นผักและผลไม้ ห้ามกินจุกจิกให้ออกกำลังกายมากขึ้น
เตี้ย	ปกติ	เด็กตัวเล็ก แต่น้ำหนักสมตัว	เน้นการได้รับอาหารที่ให้แคลอรีย์สูง เพิ่มคุณภาพโปรตีน โดยให้โปรตีนจากตัวร์เพิ่มขึ้น
เตี้ย	อ้วน	เด็กอ้วนเตี้ย	ดูแลอาหารมื้อหลักให้มีสัดส่วนเหมาะสม ห้ามกินจุกจิก ออกกำลังกายมากขึ้น เน้นอาหารที่ให้แคลอรีย์สูง และติดตามดูให้การเพิ่มของส่วนสูงที่มีความเร่งมากขึ้น หรืออย่างน้อยควรได้ไปตามแนวกราฟระดับdim
เตี้ย	พอสม	เด็กทั้งตัวเล็กและ พอสมต้องรับแก้ไข เร่งด่วนกว่าทุกรณี	เน้นการได้รับอาหารที่ให้พลังงานเพิ่มขึ้น และได้รับอาหารที่ให้แคลอรีย์สูง เพิ่มคุณภาพโปรตีน ติดตามการเพิ่มของน้ำหนักและส่วนสูงอย่างใกล้ชิด

การตรวจความสะอาดของร่างกายทั่วไป

สาระสำคัญ

การตรวจความสะอาดร่างกายทั่วไป ครูผู้ดูแลเด็กตรวจทุกวัน เวลารับเด็กจากผู้ปกครอง ถ้าพบความผิดปกติควรแจ้งผู้ปกครองทราบทันที

เกณฑ์การตรวจ	สิ่งที่ต้องการ	การแก้ไขเบื้องต้น
ผมและศีรษะ	- ความสะอาดทั่วไป กลิ่น เหา หนังศีรษะ ตุ่มพุพอง	- หากพบเหาและตุ่มพุพอง แนะนำ ผู้ปกครองให้รักษา - ดูแลความสะอาด
ตา	- ดูความสะอาด อาการพิคปกติ เช่น ตาแดง ตาแฉะ ขี้ตา	- กรณีตาแดงแยกเด็กและของใช้ต่างๆ - แจ้งผู้ปกครองให้พาเด็กไปรักษา
ปาก	- มุมปาก ปากนกระจอก ผลลัพธ์กระพุঁงแก้ม ฟ้าที่ลิ้น	- ถ้าพบให้คำแนะนำผู้ปกครอง ดูแล เรื่องอาหาร และการรักษาความสะอาด
ฟัน	- ความสะอาด ฟันผุ เหงื่อกอักษะ	- เด็กที่ฟันสกปรก ฝึกทักษะการแปรงฟัน ให้เด็ก แนะนำผู้ปกครองให้แปรงฟันให้เด็ก - เด็กฟันผุ เหงื่อกอักษะ แนะนำ ผู้ปกครองพาไปรักษา
ทุ่	- ความสะอาด ทุ่น้ำหนวก	- ทุ่น้ำหนวกแนะนำผู้ปกครองพาเด็กไป รักษา - ดูแลความสะอาด
จมูก	- ความสะอาด น้ำมูก เสือกกำเดา	- เสือกกำเดาให้การปฐมพยาบาล - น้ำมูก ดูแลความสะอาด แนะนำ ผู้ปกครองดูแลรักษาต่อ
เล็บมือ/เล็บเท้า	- ความสะอาด ความยาวของเล็บ บาดแผลโดยรอบเล็บ	- แนะนำดูแลความสะอาด - ตัดเล็บสั้น
ผิวหนัง	- ความสะอาด ผื่นแพ้ ตุ่ม พุพอง บาดแผล รอยขีดช่วน	- ดูแลรักษาความสะอาด - แนะนำผู้ปกครองพาเด็กไปรักษา

ข้อปฏิบัติในการดูแลฟันเด็ก

1. แรกเกิด-6 เดือน เด็กกินนมแม่ได้ที่สุด
2. อายุ 4 เดือน เริ่มเช็ดช่องปาก ป้องกันการเกิดฟื้าขาว
3. เด็กฟันขึ้น แปรรูปฟันให้เด็กทุกวันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออร์ด
เริ่มใช้ยาสีฟันเท่าเมล็ดถั่วเขียว อายุ 3-5 ปี ใช้ยาสีฟันขนาดเท่าเมล็ดข้าวโพด
4. ในกรณีที่เด็กกินนมขวด
 - เลือกนมรสจืด
 - ฝึกให้เด็กดื่มน้ำจากถ้วยเมื่อเด็กนั่งได้ และเลิกดูดน้ำจากขวดอายุไม่เกิน 18 เดือน

5. เลือกอาหารว่างที่มีคุณค่า ไม่มีส่วนผสมของน้ำตาล เกลือมากเกินควร และไม่มีสารปรุงแต่งรส เช่น นมจีด ผลไม้สด ของกินเล่นที่ทำจากเนื้อสัตว์ ถั่วหรือธัญพืช
6. ไม่ควรให้เด็กกินขนม หรือขนมระหว่างมื้อาหารหลักมากกว่า 2 ครั้ง ต่อวัน
7. ตรวจฟันให้เด็กอย่างสม่ำเสมอ โดย
 - 7.1 ตรวจความสะอาดของปากทุกวัน หรือตรวจภายในหลังเด็ก แบรงฟันอย่างน้อยอาทิตย์ละครั้ง โดยให้เด็กหันหน้าไปทางที่มีแสงสว่าง ตรวจฟันบนให้เด็กงे�ยหน้าขึ้น ฟันล่างให้เด็กก้มหน้าลงเล็กน้อย
 - 7.2 ตรวจฟันผุทุก 6 เดือน เมื่อพบรอยผุ ฟันเปลี่ยนเป็นสีดำให้นำเด็กไปรักษา
8. เมื่อนำเด็กไปรับวัคซีนให้เด็กได้รับการตรวจฟันทุกครั้ง หรือพบทันตบุคลากร อย่างน้อยปีละครั้ง

ข้อปฏิบัติการดูแลเด็กป่วย ในศูนย์เด็กเล็ก

วัตถุประสงค์

เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค และให้การดูแลเบื้องต้นได้อย่างเหมาะสม

สาระสำคัญ

- เมื่อพบเด็กป่วย เช่น มีไข้ ตัวร้อน อาเจียนมาก อาการท้องเสียรุนแรง อุสุกอิส ฯลฯ ให้แยกเด็กออกจากเด็กอื่น ให้การดูแลเบื้องต้น พร้อมแจ้งผู้ปกครองทันที
- ให้คำแนะนำผู้ปกครองพาเด็กไปพบแพทย์ และให้การดูแลต่อที่บ้าน
- งดมาศูนย์เด็กเล็กฯ ชั่วคราว

